

John Bjarne Jordal

Supplerende naturtypebeskrivelser i noen helhetlige kulturlandskap på Sunnmørskysten i 2017

Rapport J.B. Jordal nr. 8-2018

Sauemøkk er alltid et positivt innslag i disse kystområdene – et tegn på at det gamle kulturlandskapet holdes i hevd.

Forsidebilder: Øverst: purpurlyng har viktige bestander i de undersøkte områdene, og har også nordgrensa si på Sunnmørskysten. Nederst: Utsikt nordover fra Varden på Runde, her er det bl.a. kystlyngheier som ikke finnes i Naturbase fra før. Foto: John Bjarne Jordal.

Utførende konsulent: Biolog J.B. Jordal AS	Kontaktperson/prosjektansvarlig: John Bjarne Jordal	ISBN-nummer: 978-82-92647-69-4 (pdf)
Oppdragsgiver: Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Geir Moen/Solveig Silset Berg	Dato: 24.04.2018
Referanse: Jordal, J.B. 2018. Supplerende naturtypekartlegging i noen helhetlige kulturlandskap på Sunnmørskysten i 2017. <i>Rapport J.B. Jordal nr. 8 – 2018</i> . 52 sider.		
Referat: I 2017 er det utført undersøkelser av tre helhetlige kulturlandskap på kysten av Sunnmøre (Giske: Alnes; Herøy: Runde-Nerlandsøy og Sande: Sandsøya-Riste). Her presenteres oppdaterte naturtypebeskrivelser for lokaliteter etter DN-håndbok 13 innenfor disse områdene. Det er beskrevet 29 lokaliteter fra naturtypene naturbeitemark, kystlynghei, kystmyr (terrengdekkende myr) og oseanisk berg. Mange av disse har høy biologisk og forvaltningsmessig verdi, men flere steder trues verdiene av opphørt bruk og gjengroing.		
Emneord: Kulturlandskap Møre og Romsdal, Giske, Herøy, Sande Kartlegging Biologisk mangfold		

FORORD

Biolog J.B. Jordal ved John Bjarne Jordal har i 2017 utført et oppdrag for Miljødirektoratet som gikk ut på tilstandsvurdering av tre såkalte helhetlige kulturlandskap i Møre og Romsdal, opprinnelig kartlagt i forbindelse med nasjonal registrering på 1990-tallet (Giske: Alnes; Herøy: Runde-Nerlandsøy og Sande: Sandsøya-Riste). I forbindelse med dette prosjektet har Fylkesmannen i Møre og Romsdal gitt oppdrag å supplere og revidere naturtypelokaliteter etter DN-håndbok 13 innenfor disse områdene. Dette oppdraget rapporteres i denne rapporten. Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært Geir Moen og Solveig Silset Berg.

Sunndalsøra 24.04.2018

John Bjarne Jordal

INNHOOLD

Forord	4
Innhold	5
Innledning.....	6
Bakgrunn.....	6
Formål.....	6
Metoder og materiale	7
Forarbeid.....	7
Feltarbeid	7
Rapportering	7
Resultater.....	8
Kunnskapsstatus	8
Herøy: Runde-Nerlandsøy	8
Sande: Sandsøya-Riste.....	8
Giske: Alnes.....	9
Kartavgrensinger.....	9
Lokalitetsbeskrivelser	13
1 Runde: Skarveura-fyrbakkane	13
2 Runde: under Raudetinden	13
3 Runde: Goksøyarbeita	14
4 Runde: Sandshornet-Frøystolen	15
5 Runde: Goksøyrmýrane sør (vest for Storevatnet)	16
6 Runde: Mågeneset	17
7 Runde: Mågeneset sør.....	18
8 Runde: Varden	19
9 Runde: Storevatnet øst.....	19
10 Runde: Langeneset.....	20
11 Nerlandsøya: Myraneset	21
12 Nerlandsøya: Myraneset øst	22
13 Nerlandsøya: Mulevika.....	23
14 Skorpa sør	24
15 Skorpa.....	25
16 Sandsøya: Vorakletten.....	26
17 Sandsøya: Breivika (nord for Sandshamn)	27
18 Sandsøya: Holstøa-Tangane.....	28
19 Sandsøya: Hellandsfjellet øst.....	29
20 Sandsøya: Helland	30
21 Sandsøya: Hellandsfjellet	30
22 Sandsøya: Dollsteinen øst.....	31
23 Sandsøya: Dollsteinen nord	32
24 Kvamsøya: Ristesundet-Kletten	33
25 Alnes: Alnesfjellet.....	33
26 Alnes: Alneslia	34
27 Alnes: Alneslia sørvest.....	35
28 Godøya: under Lesten.....	36
29 Godøya: aust for Alnes	37
Bilder	39
Kilder.....	51

INNLEDNING

Bakgrunn

Bakgrunnen for denne kartleggingen er behovet for kunnskap om aktuell tilstand/status i områder som var med i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. I Møre og Romsdal ble aktuelle områder registrert og avgrenset av Aksdal (1994). Senere er enkelte områder blitt naturtypekartlagt etter DN-håndbok nr. 13. I forbindelse med feltarbeid for Miljødirektoratet innenfor kulturlandskapsområdene Giske: Alnes, Herøy: Runde-Nerlandsøy og Sande: Sandsøya-Riste i 2017 ønsket Fylkesmannen i Møre og Romsdal en oppdatering og supplering av naturtypekartlegginga i disse områdene. Slik kartlegging er gjennomført som et eget prosjekt, men utført parallelt med feltarbeidet i prosjektet for Miljødirektoratet (Jordal 2017). Resultatet av naturtypekartlegginga presenteres i denne rapporten.

Formål

Formålet med denne undersøkelsen er en oppdatering og supplering av naturtypelokaliteter etter DN-håndbok 13 (Miljødirektoratet 2015) i kulturlandskapet på Alnes, Runde, Nerlandsøya, Skorpa, Sandsøya og Kvamsøya.

METODER OG MATERIALE

Forarbeid

Forarbeidet ble utført i august 2017. Informasjon om områdene ble lastet ned fra Naturbase (Miljødirektoratet 2017), både tema Helhetlige kulturlandskap og tema Naturtyper. Det ble laget kartutskrifter og ortofoto til bruk i felt. Jeg har informert kommunene om arbeidet via epost.

Feltarbeid

Feltarbeidet ble utført høsten 2017. De fleste kjente naturtypelokaliteter som tilhører kulturlandskapet ble oppsøkt i felt. I tillegg ble behovet for supplerende naturtypekartlegging vurdert basert på undersøkelser i felt, kikkertbetraktning fra utsiktspunkter, ortofoto, samt tidligere kjennskap til områdene. Aktuelle lokaliteter ble oppsøkt og beskrevet etter ønsket metodikk. Det er også tatt med noen lokaliteter som ikke tilhører kulturlandskapet, som terrengdekkende myr og oseanisk berg, siden disse antas å ha betydelig forvaltningsmessig interesse. Bestemmelser av arter har enten skjedd i felt eller ved laboratorieundersøkelser av ferskt materiale. Karplantebestemmelser baserer seg på Lid & Lid (2005).

Rapportering

Kjent artmangfold og forekomst av rødlistearter baseres på Artsdatabanken & GBIF (2018), og ulike kilder (sitert under hvert område), mens rødlistestatus er basert på Henriksen & Hilmo (2015), med supplerende informasjon hentet fra Artsdatabanken (2018). Fremmede arter og svartelistearter følger Gederaas m.fl. (2012). Naturtypeinndeling baserer seg på Miljødirektoratet (2015). Rødlistede naturtyper følger Lindgaard & Henriksen (2011). Naturgeografisk plassering følger Moen (1998). Revidert avgrensning og beskrivelser er presentert både i rapporten og som elektroniske kartfiler og egenskapsdatabase i Microsoft Excel. Det presenteres et utvalg bilder fra områdene, minst ett fra hver lokalitet. GIS-arbeid er utført i programvaren QGIS. Informasjonen blir presentert offentlig i denne rapporten som er tilgjengelig på <http://www.jbjordal.no/publikasjoner.html>, og i tillegg på <http://kart.naturbase.no/>. Arfsfunn er gjort tilgjengelig i Artskart fra januar 2018, og belegg er levert til naturhistoriske museer.

RESULTATER

Nedenfor gis en områdevis presentasjon av kunnskapsstatus innenfor de tre områdene, og reviderte/nye naturtypebeskrivelser. Informasjon om helhetlige kulturlandskap og vurderinger av behovet for naturtypekartlegging finnes i Jordal (2017). Bilder fra områdene er samlet i et eget kapittel.

Kunnskapsstatus

Jordal (2017) behandler de ulike helhetlige kulturlandskapsområdene med tilhørende kjente naturtypelokaliteter. Generelt vises det til oversikter der. Nedenfor refereres den mest aktuelle bakgrunnskunnskapen med kildehenvisninger for oversiktens skyld.

Herøy: Runde-Nerlandsøy

Området ble først registrert og avgrenset av Aksdal (1994), hvor området ble plassert blant de prioriterte områdene i Møre og Romsdal (jf. Jordal & Gaarder 1993). Botanisk finnes en god del eldre kilder, bl.a. Dahl (1895) og Goksøyr (1938). Fremstad m.fl. (1991) undersøkte kystlyngheia på Barmen på Nerlandsøya. Pareliussen (1997) sammenlignet vegetasjon og flora på Runde med Goksøyr sine undersøkelser. Senere er kunnskapen betydelig hevet og avgrensing av området er revidert etter undersøkelser i Jordal & Grimstad (2001) og Holtan (2011a). I 2016 foregikk NiN-kartlegging av deler av Nerlandsøya etter oppdrag fra Miljødirektoratet, tilgjengelig på internett (<http://nin.miljodirektoratet.no/>), men trolig med begrenset nytteverdi i forvaltninga. Det er laget skjøtselsplaner for verneområdene på Runde (Betten & Eriksen 2013). Det er laget skjøtselsplaner for to kystlyngheier på Nerlandsøya med sammenstilling av ny og gammel kunnskap (Folden m.fl. 2016a, 2016b). Det er også laget skjøtselsplan for Mulevika av Jordal (2002). Kystgeita omtales av Folkestad (2007). De aller fleste eksisterende naturtypelokaliteter stammer fra disse registreringene. Jordal (2017) har revidert beskrivelsene av kulturlandskapet og kartfestet behovet for naturtypekartlegging. Området foreslås her delt i tre nye helhetlige kulturlandskapsområder: Runde, Nerlandsøy og Skorpa.

Området inneholder også følgende verneområder:

VV00000690 Runde (dyrefredningsområde)

VV00000554 Runde (dyrelivsfredning)

VV00000705 Goksøyrmyrane (naturrestat, verneplan for myr)

VV00002908 Muleneset (naturrestat, verneplan for sjøfugl)

Sande: Sandsøya-Riste

Området ble først registrert og avgrenset av Aksdal (1994), som plasserte området blant de prioriterte områdene i Møre og Romsdal (jf. Jordal & Gaarder 1993). Fremstad m.fl. (1991) beskrev kystlyngheiene på Sandsøya (Rinden og Hornet) og nevnte kort Kvamsøya og Riste basert på flybefaringer. Det er senere laget skjøtselsplaner for Rinden og Hornet (Holtan 2011b, 2011c, senere erstattet av Torvaldsen (2013a, 2013b), jf. også nasjonale referanseområder for kystlynghei i Kaland & Kvamme 2013), og for Riste (Folden m.fl. 2017). Registreringer av naturtyper er utført av Vidnes & Grimstad (2006) og Holtan (2010). Jordal (2017) har revidert beskrivelsen av kulturlandskapet og kartfestet behovet for naturtypekartlegging. Området foreslås her delt i to atskilte helhetlige kulturlandskapsområder: Sandsøya og Riste, mens nordlige del av Kvamsøya foreslås ikke inkludert i noe helhetlig kulturlandskap. Kvamsøya kan likevel ha naturtypelokaliteter.

Området inneholder også følgende verneområder:

VV00001353 Sandsvågen (Sandsøya, naturreservat etter verneplan for våtmark, små landareal)

VV00000862/VV00000868 Storevik (Sandsøya, naturreservat etter verneplan for våtmark, dyrelivsfredning, mindre landareal)

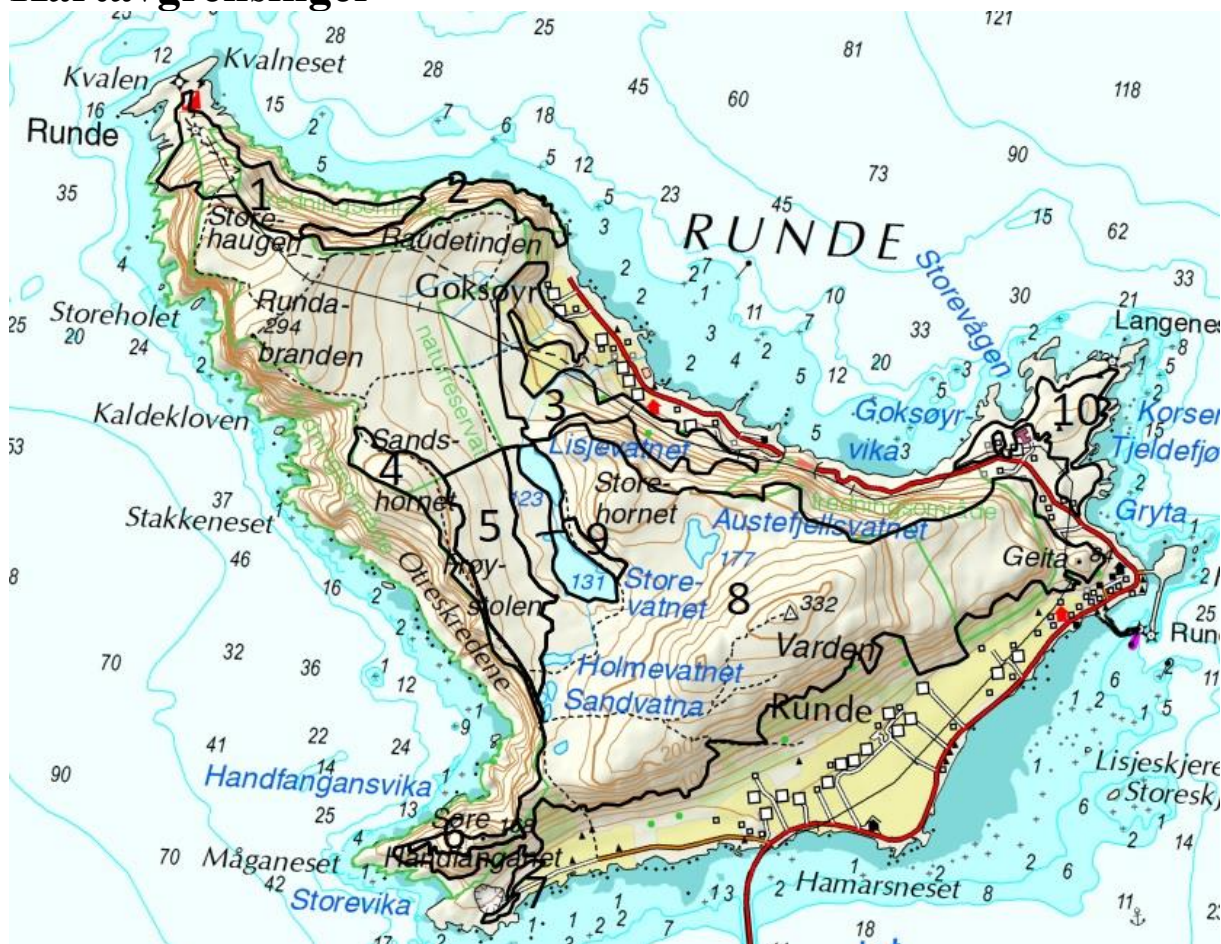
VV00001949 Ristesundsanden (Kvamsøya, naturreservat etter verneplan for havstrand)

VV00002910 Riste (naturreservat etter verneplan for sjøfugl)

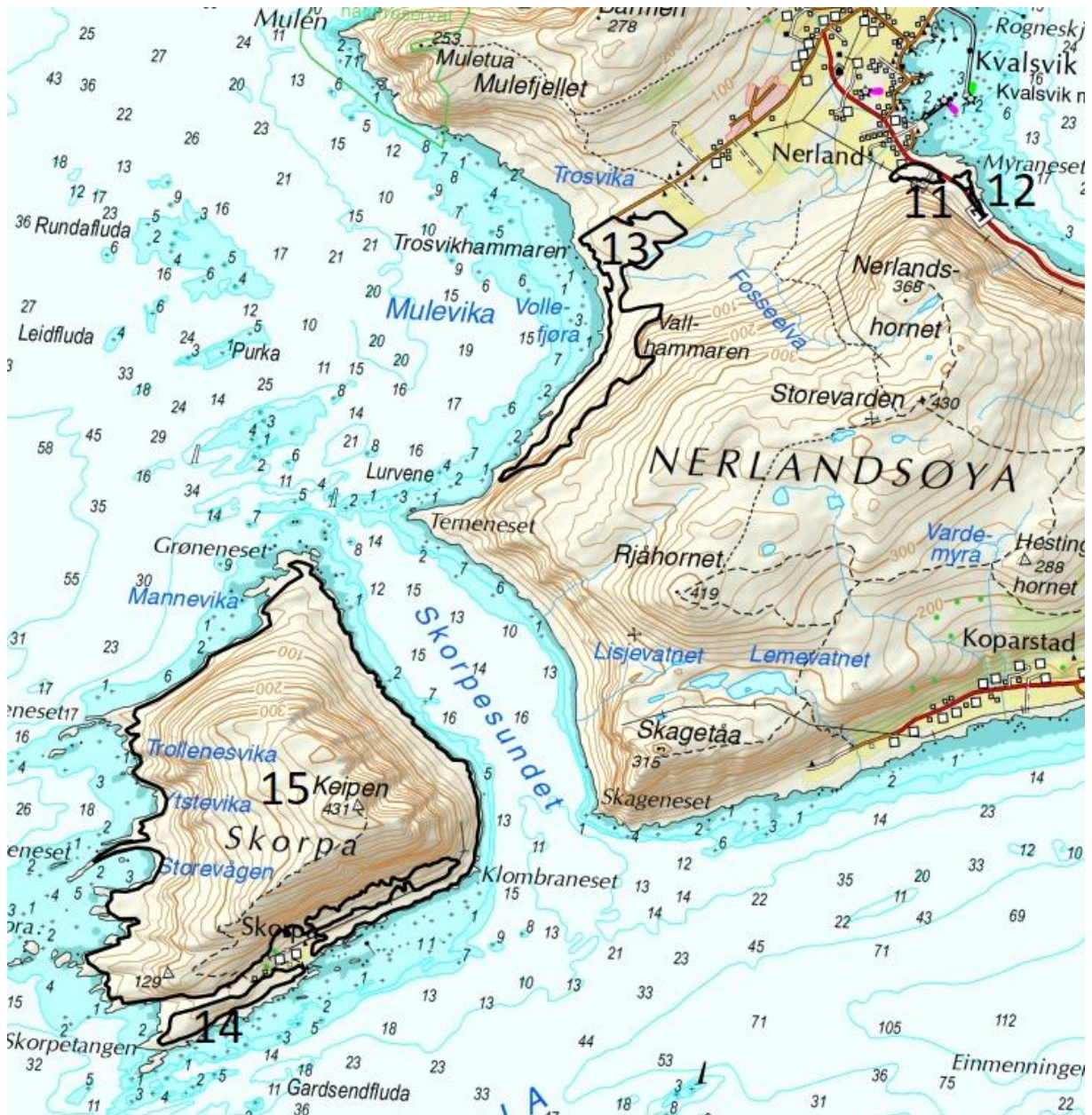
Giske: Alnes

Området ble først registrert og avgrenset av Aksdal (1994), hvor området ble plassert blant de prioriterte områdene i Møre og Romsdal (jf. Jordal & Gaarder 1993). Senere er kunnskapen betydelig hevet etter naturtyperegistreringer av Holtan (2004, 2013), og skjøttselsplan av Sunnmøre forsøksring (2014), senere ny skjøttselsplan for beitemarka i Alneslia av Grøtta (2018). Hatten m.fl. (2017) foreslo Alnes som utvalgt kulturlandskap, noe som ble en realitet. Jordal (2017) har revidert avgrensinga og beskrivelsen av det helhetlige kulturlandskapet og kartfestet behovet for naturtypekartlegging.

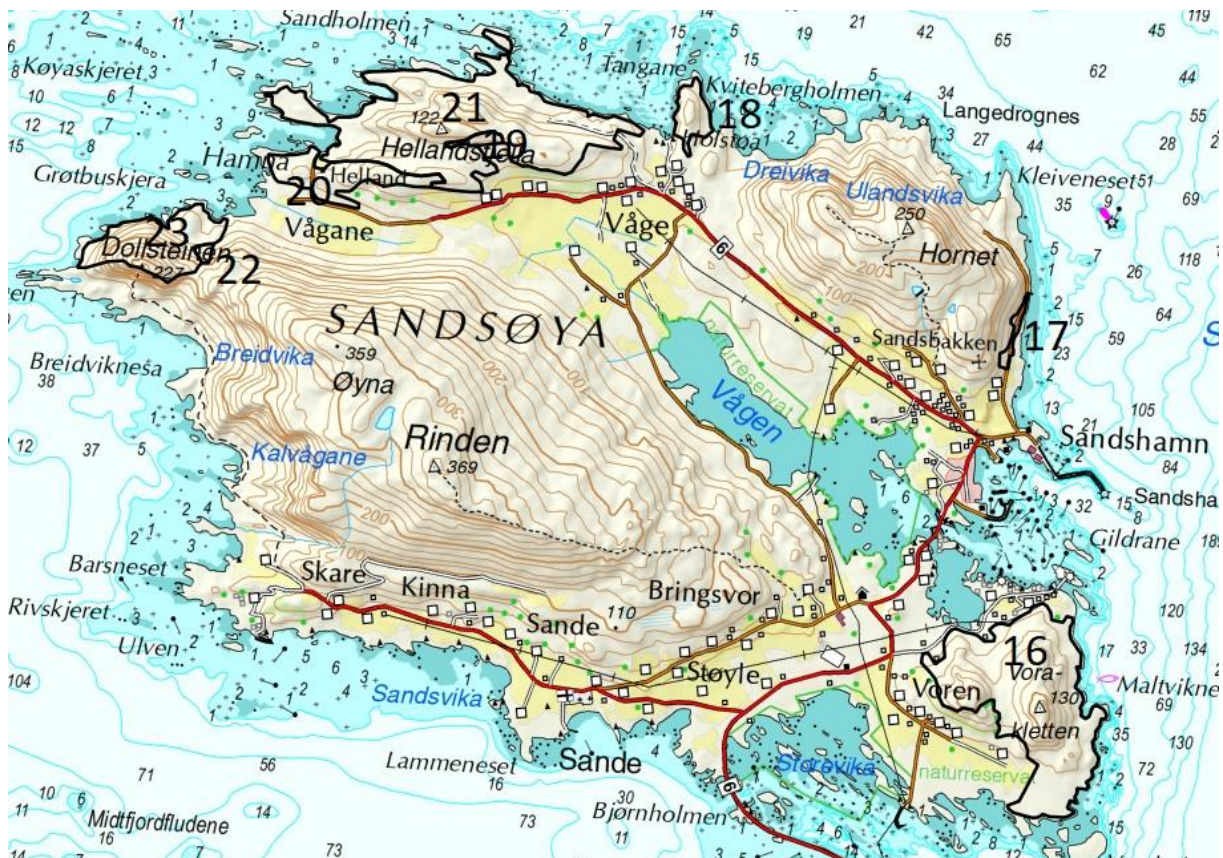
Kartavgrensinger

Figur 1. Nye/reviderte naturtypelokaliteter på Runde i Herøy. Tallene refererer til lokalitetsnummer i lokalitetsbeskrivelsene.

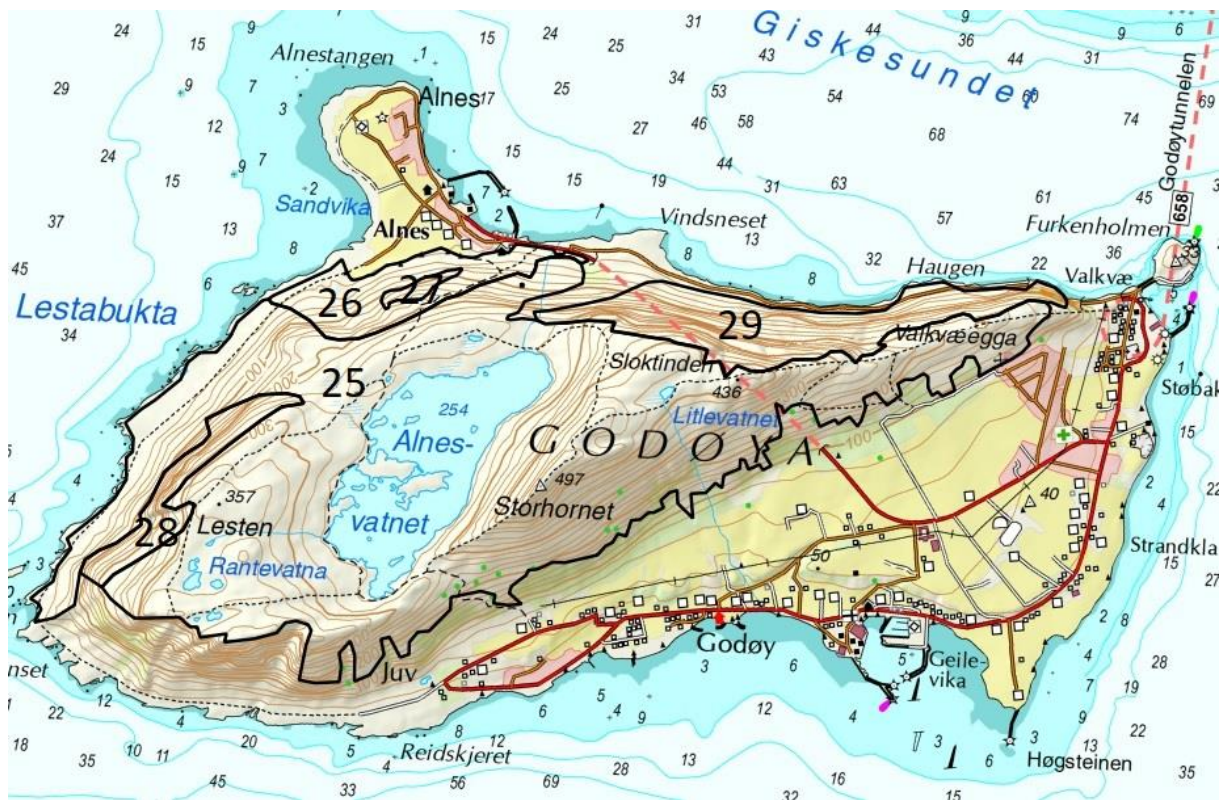
Figur 2. Nye/reviderte naturtypelokaliteter på Nerlandsøya og Skorpa i Herøy. Tallene refererer til lokalitetsnummer i lokalitetsbeskrivelsene.

Figur 3. Nye/reviderte naturtypelokaliteter på Sandsøya i Sande. Tallene refererer til lokalitetsnummer i lokalitetsbeskrivelsene.

Figur 4. Nye/reviderte naturtypelokaliteter på Kvamsøya i Sande. Tallene refererer til lokalitetsnummer i lokalitetsbeskrivelsene.

Figur 5. Nye/reviderte naturtypelokaliteter på Godøya i Giske. Tallene refererer til lokalitetsnummer i lokalitetsbeskrivelsene.

Lokalitetsbeskrivelser

1 Runde: Skarveura-fyrbakkane

IID (Naturbase-nr.): (ny)
Naturtype: D04 naturbeitemark
Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng
Verdi: C
Undersøkt sist: 29.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 09.04.2018, basert på eget feltarbeid 29.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto. Lokaliteten overlapper delvis med et fuglefredningsområde (VV00000690 Runde) som har ferdselsforbud i deler av sesongen (15.03.-31.08.), såvidt også Goksøyrrmyrene naturreservat (VV00000705).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger lengst nord på Runde, nordvest for Goksøyr. Lokaliteten strekker seg fra bakkene ved fyret og sørøstover i de bratte gamle beitebakkene ved Skarveura mot Raudetinden. Den grenser til sjøen, strandberg, berg og rasmare, og i sørvestre deler mot terrengdekkende myr. Berggrunnen består av ulike typer gneis. Løsmassene består av morene, rasmateriale og dessuten noe torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i hovedsak gjengroende naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Kilder forteller at det også har vært slått, men sporene etter dette er utvisket. Dominerende arter var bl.a. storfrytle, sølvbunke, englodnegras, geitsvingel, smyle og engkvein. Ved fyret var det også innslag av mer næringskrevende arter som sløke, engsyre, krypsleie, rød jonsokblom og høymol. Spredte små rognetrær.

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklomme, blåknapp, heisiv, hvitsleie, rosenrot, småkjempe, småengkal, tepperot, tiriltunge. Tidligere hekket flere tusen par toppskarv i Skarveura, men i 2017 var disse svært fåtallige.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere ble både Skarveura og bakkene ved fyret slått, ellers er de brukt til beiting, og de er trolig høstet i lang tid som resten av øya. På fyret var det i lang tid et par kyr og noen sauer. Siste familie flyttet herfra i 1956 og siste fyrvokter i 2002 (Runde 2017). Lokaliteten hadde i 2017 kanskje vært svakt beitet av streifende sau i sørlige deler (usikkert), men lokaliteten har klare tegn til gjengroing og dominans av bl.a. storfrytle. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet med unntak av området nærmest fyret, som stedvis har et mer nitrofilt preg. Både de tidligere husdyra på fyrstasjonen og tilførsel av næring fra havet har bidratt til dette.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med gjenopptakelse av beiting.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Runde er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen, artsamangfold: lav, tilstand: lav og påvirkning: lav. Lokaliteten får dermed verdi C (lokalt viktig).

2 Runde: under Raudetinden

IID (Naturbase-nr.): (ny)
Naturtype: B04 oseanisk berg

Delnaturltype: B0404 fattig boreonemoralt oseanisk berg
Verdi: A
Undersøkt sist: 29.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 09.04.2018, basert på Artskart (Karl Johan Grimstad 2000-2004, Perry Larsen 2012) og eget feltarbeid 29.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for Goksøyr på Runde, i ei nord- til østvendt li med berg og rasmarker under Raudetinden, som tildels er tungt tilgjengelig. Berggrunnen består av ulike typer gneis. Løsmassene består mest av rasmateriale. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er oseanisk berg, i hovedsak av utforminga fattig boreonemoralt oseanisk berg. Dominerende plantearter utenom berg er bl.a. storfrytle, englodnegras, geitsvingel, smyle og engkvein, ellers røsslyng og andre lyngarter og fattigmyrarter.

Artsmangfold: Plantelivet er ufullstendig undersøkt, andre organismegrupper er mer interessante. Av lav er det funnet grynvrenge og gullprikklav (VU, oseanisk art), og av moser er det funnet mange oseaniske arter: dronningmose, kystband, kystflatmose, kystperlemose, pungmose, skåreblonde (VU), og ellers kalktuffmose. Særlig er det grunn til å framheve skåreblonde, som er en meget sjelden art på kysten der den finnes i fuktige, skyggefulle sprekker lavt over havet. Den kan ha flere uoppdagete forekomster i lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, men nå i sakte gjengroing. Lokaliteten er generelt lite påvirket siden den i betydelig grad består av berg, skorter og sprekker.

Fremmede arter: Sitkagran er plantet i sør mot Goksøyr, mest utenfor lokaliteten. Disse kan spre seg inn i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra både lokaliteten og nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Tilsvarende oseaniske berg finnes spredt på Sunnmørskysten.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, artsamangfold: høy og påvirkning/bruk: høy. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

3 Runde: Goksøyrbeita

IID (Naturbase-nr.): BN00010858
Naturtype: D04 naturbeitemark
Delnaturltype: D0430 fattig beiteeng
Verdi: A
Undersøkt sist: 27.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 09.04.2018, basert på Holtan (2011), Jordal & Gaarder (1997), Jordal & Grimstad (2001), Pareliusson (1997), Artskart og eget feltarbeid 27.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. I tillegg har Goksøyr (1938) gjort omfattende planteregistreringer. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto. Noe av det gjødselpåvirkete

arealet er utelatt, men grensene mellom seminaturlig eng og gjødslet eng og mellom eng og terrengdekkende myr er enkelte steder vanskelige å trekke.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Goksøybeita ligger ved Goksøy på nordøstsida av øya Runde. Lokaliteten grenser til gjødlete beiter, myr, kystlynghei og berg og rasmak. Berggrunnen består av mylonittisk gneis, og er næringsfattig. Løsmassene består av trolig av morene og rasmateriale og dessuten litt torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er idag naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4) og intermediær eng med svak gjødselfåvirkning (T32-C-5).

Artsmangfold: Pareliussen (1997) har funnet 63 plantearter i sine ruter i Goksøy-området. I 2017 ble det notert bl.a. blåklokke, blåknapp, finnskjegg, gulaks, hårsveve, knegras, smalkjempe, tepperot og tiriltunge. Det kan også nevnes at H. Goksøy i 1928-29 fant hvitkurle (NT), grov nattfiol, grønnekurle og kamgras ved Goksøy. Rødlistede beitemarkssopp: rødskivevokssopp (NT), fiolett greinkøllesopp (VU), grå narremusserong (EN), gulfotvokssopp (NT), lutvokssopp (NT), musserongvokssopp (NT), sauevokssopp (VU) og rød honningvokssopp (VU), og ellers mange arter som ikke står på rødlista.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere var store deler av dette området vårbeitet (flere sommerfjøs), slått en gang om sommeren og høstbeitet. Det er ihvertfall stedvis gjødslet, men gjødselfåvirkninga svekkes med tida når det ikke tilføres mer. På Goksøy var det 14-15 bruk med sau rundt 1960, nå er det få igjen. Mye av arealet ovenfor gårdene er overflatelyddet. Det er gjort en større undersøkelse av floraen i 1928 av Goksøy (1938), og Pareliussen (1997). Den vanligste endringa i den perioden var at ugjødslet beitemark gikk over til mer gjødslet beite. Andre områder har gått fra ugjødslet beite til kysthei. Noen områder som i 1928 var overbeitet, var på 90-tallet mer artsrik beitemark. Mindre beitetrykk og gjødsling med kunstgjødsling blir oppgitt som viktige årsaker til de observerte endringene.

Fremmede arter: Ingen observert, men sitkagran er plantet inntil lokaliteten og kan spre seg inn.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med sterkere beiting. Lokaliteten må ikke gjødslas. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra nærområdene, og fra lokaliteten om de etablerer seg.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Runde er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): høy, artsamangfold: lav-middels, tilstand: middels-høy og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig). Det bør tilføyes at det er stor variasjon innenfor lokaliteten når det gjelder artsamangfold og gjødslingspor.

4 Runde: Sandshornet-Frøystolen

IID (Naturbase-nr.): (ny)
Naturtype: D04 naturbeitemark
Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng
Verdi: B
Undersøkt sist: 27.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 09.04.2018, basert på eget feltarbeid 27.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto. I nordre del overlapper den litt med Goksøyrrmyrane naturreservat (VV00000705), i vestre del grenser den til fuglefredningsområdet (VV00000690 Runde).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Sandshornet og Frøystolen ligger langs og ut mot brattkanten på vestsida av Runde. Lokaliteten grenser til kystlynghei, terrengdekkende myr, og berg og rasmark. Berggrunnen består av ulike typer gneis. Løsmassene består av morene og dessuten noe torv. Lokaliteten ligger trolig i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnatursstype er fattig beiteeng, men det er også overganger mot kystlynghei og myr. Dominerende arter var storfrytle, smyle, heisiv, engkvein, gulaks mm. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter ble det funnet bl.a. finnskjegg, fjellmarikåpe, geitsvingel, gulaks heisiv, smalkjempe og tepperot. I Artskart finnes også opplysninger om dunhavre og dvergsmyle, og videre hovedsakelig i 2009 beitemarkssoppene blektuppet småkøllesopp, grå vokssopp, gul slimvokssopp (VU, oseanisk, funnet 1995), kantarellvokssopp, kritt vokssopp, mønjevokssopp, rødskivevokssopp (NT) og skarlagen vokssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trolig brukt til beiting i mange hundre år. Det har trolig vært slått her i tillegg. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og det er tegn til gjengroing. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting, og helst et større beitetrykk.

Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Runde er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): middels, arts mangfold: lav, tilstand: middels og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

5 Runde: Goksøyrrmyrane sør (vest for Storevatnet)

IID (Naturbase-nr.): (ny)

Naturtype: A11 kystmyr

Delnatursstype: A1101 terrengdekkende myr

Verdi: A

Undersøkt sist: 27.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 09.04.2018, basert på eget feltarbeid 27.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i de midtre deler av fjellområdene av øya Runde, mellom Frøystolen og Storevatnet og sørover på vestsida av Holmevatnet og Sandvatna. Lokaliteten grenser til kystlynghei og naturbeitemark, i nord også til myrreservatet Goksøyrrmyrane (som kunne vært utvidet sørover). Berggrunnen består av ulike typer gneis. Løsmassene består av torv, som mange steder er ganske grunn og har stein og grus under. Lokaliteten ligger i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone (BN/SB) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kystmyr av utforminga terrengdekkende myr (VU på rødlista for naturtyper 2011).

Artsmangfold: Det er ikke gjort interessante plantefunn.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting av sau og trolig storfe. Det har også vært slått på myrene på Runde. Lokaliteten hadde i 2017 vært svært svakt beitet av streifende sau. Det har trolig vært torvtekt enkelte steder, men sporene etter dette er svakere enn i Goksøyrmyrene lenger nord, og er som hovedregel lite påfallende. Skoglund (2011) har gjort sammenligning av lynghei- og myrvegetasjon 1928-2010. Myrene har gjennomgått mindre endringer pga. reduksjon av beite og tråkk, samt opphør av torvtekt.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Man bør unngå grøfting og fysiske inngrep. Lokaliteten kunne vært innlemmet i naturreservatet.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten grenser i nord til Goksøyrmyrane naturreservat som også har terrengdekkende myr.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, typevariasjon: høy (terrengdekkende myr), tilstand/hydrologi: i hovedsak intakt, biogeografisk variasjon høy-middels (BN-SB). Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

6 Runde: Mågeneset

IID (Naturbase-nr.): BN00010853

Naturtype: D04 naturbeitemark

Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng

Verdi: B

Undersøkt sist: 27.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 09.04.2018, basert på Holtan (2013), Jordal & Grimstad (2001), Jordal & Gaarder (1997) og eget feltarbeid 27.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Mågeneset og Søre Handfangane ligger et stykke vest for bru/fylling til Runde. Berggrunnen består av mylonittisk gneis, og er næringsfattig. Lokaliteten grenser til kystlynghei, berg og rasmare. Løsmassene består av morene og rasmateriale. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Det er også innslag av kystlynghei, bergknauser og grunnlendte berg. Dominerende arter var stedvis engkvein, geitsvingel, englodnegras, gulaks og finnskjegg. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklomme, blåknapp, blåkoll, blåstarr, bråtestarr, dikesvineblom, engfiol, engfrytle, fagerperikum, finnskjegg, fjellmarikåpe, fjellsmelle, geitsvingel, gulaks, heiblåfjær, heistarr, hårsveve, knegras, kusymre, kystgriser, kystmyrklegg, legeberonika, loppestarr, marinøkkel, purpurlyng, rosenrot, rundbelg, smalkjempe, småengkall, storblåfjær, tepperot og tiriltunge. Beitemarkssopp: gul småkøllesopp, kritt vokssopp, skjervokssopp, rødskive vokssopp (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i lang tid, og sannsynligvis også brukt til slått. Lokaliteten hadde i 2017 vært beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og med noen tegn til gjengroing. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet, eller sporene er utvisket. *Fremmede arter:* Ingen observert (men sitkagran og bergfuru kan spre seg hit fra nærområdene).

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting og høyere beitetrykk. Lokaliteten må ikke gjødsles. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Runde er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): lav, artsmangfold: middels-høy, tilstand: middels og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

7 Runde: Måganeset sør

IID (Naturbase-nr.): (ny)

Naturtype: D04 naturbeitemark

Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng

Verdi: C

Undersøkt sist: 27.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 10.04.2018, basert på eget feltarbeid 27.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved veienden og masseuttaket lengs vest på øya Runde. Den grenser til vei og annen sterkt endret mark, strandberg og gjødslet eng. Berggrunnen består av gneiser. Løsmassene består av morene og trolig marine avsetninger. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Dominerende arter var smyle, geitsvingel, engkvein, englodnegras, gulaks, ryllik og smalkjempe. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. engfrytle, geitsvingel, gulaks, kystgrisøre, smalkjempe. Potensiale for beitemarkssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i lang tid, og trolig også brukt til slått. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av sau. Lokaliteten er trolig litt gjødslet, men antakelig lite i senere tid.

Fremmede arter: Ingen observert (men sitkagran og bergfuru kan spre seg hit fra nærområdene).

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting og høyere beitetrykk. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Runde er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen, artsmangfold: lav, tilstand: middels og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi C (lokalt viktig).

8 Runde: Varden

IID (Naturbase-nr.): (ny)
Naturtype: D07 kystlynghei
Delnaturltype: D0708 fattig fukthei, D0713 fattig tørrhei, D0706 purpurlynghei
Verdi: A
Undersøkt sist: 27.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 10.04.2018, basert på Skoglund (2011) og eget feltarbeid 27.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør de sørlige deler av fjellområdene av øya Runde, fra Søre Handfangane og Måganeset i sørvest til Geita i øst og Storevatnet, Goksøyarbeita og Goksøymyrane i nord. Lokaliteten grenser til berg og rasmark, plantefelt, naturbeitemark og myr. Berggrunnen består av gneiser. Løsmassene består av morene, litt rasmateriale og dessuten noe torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone (BN/SB) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturltyper er fattig fukthei, fattig tørrhei, dels med purpurlyng i de mest solvendte, lavereliggende partiene. Det finnes også innslag av grasdominerte parti. Dominerende arter var røsslyng og andre lyngarter, bjønnskjegg, heisiv, heistarr og stivstarr. Av busker var det litt einer. Etter NiN 2.0 har lokaliteten kystlynghei i hovedsak av kartleggingsenheten kalkfattig kystlynghei (T34-C-2).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklomme, engstarr, geitsvingel, heifrytle, heisiv, heistarr, loppestarr, myrsauløk, stedvis god bestand av purpurlyng, og rypebær. En god bestand av havburkne (NT) finnes i et berg ned mot sjøen i Storevika lengst i sørvest ved Måganeset.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting av storfe og sau, trolig brukt i mange hundre år. Flere spor etter sommerfjøs mm. Lokaliteten hadde i 2017 vært beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og lokaliteten er i sakte gjengroing. Det har ikke vært tradisjon for brenning på Runde i nyere tid (kilde: A.O. Folkestad). Skoglund (2011) har gjort sammenligning av lynghei- og myrvegetasjon 1928-2010. Lyngheiene er i dag i en tidlig gjengroingsfase pga. redusert beite, men er likevel relativt stabile og med lite busker og trær.

Fremmede arter: Bergfuru og sitkagran er plantet i store felt i hellingene mot Runde i sør som er utelatt i avgrensinga, men artene finnes også innenfor lokaliteten, og sprer seg sakte ut i heia ved selvsåing.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med sterkere beitetrykk. Brenning har ikke vært praktisert i manns minne, og om man vurderer slike skjøtselstiltak må vilthensyn veie tungt. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra både lokaliteten og nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Runde er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Dette er en stor lokalitet (>1800 dekar) i svak gjengroing. Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, tilstand: middels, påvirkning/bruk: høy-middels, rødlistearter (pr. 2015): lav. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

9 Runde: Storevatnet øst

IID (Naturbase-nr.): (ny)

Naturtype: D04 naturbeitemark
Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng
Verdi: C
Undersøkt sist: 27.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 10.04.2018, basert på eget feltarbeid 27.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøstsida av Storevatnet sør for Goksøy, oppå fjellet på øya Runde. Lokaliteten grenser til kystlynghei, berg og rasmark. Berggrunnen består av gneiser. Løsmassene består av morene og litt rasmateriale. Lokaliteten ligger i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone (BN/SB) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Dominerende arter var engkvein, englodnegras, gulaks, geitsvingel, og ellers gjengroing med krattlodnegras. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. geitsvingel, gulaks, heistarr, smalkjempe, tepperot, og ellers beitemarkssoppen honningvokssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år, kanskje også slått for lenge siden. Det finnes fem-seks murer etter antatte sommerfjøs. Lokaliteten var i 2017 beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og med klare tegn til gjengroing (bl.a. einer og dødgras), og begynnende overgang til lynghei (lokaliteten innsnevres). Lokaliteten er trolig ikke gjødslet på lang tid.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting og sterkere beitetrykk. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Runde er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen, artsamangfold: lav, tilstand: lav og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi C (lokalt viktig).

10 Runde: Langeneset

IID (Naturbase-nr.): (ny)
Naturtype: D07 kystlynghei
Delnaturtype: D0708 fattig fukthei
Verdi: B
Undersøkt sist: 27.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 10.04.2018, basert på eget feltarbeid 27.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør de østlige deler av øya Runde, Langeneset ligger mellom havna i sør og Goksøyvika i nord. Lokaliteten grenser til sjøen og til veier og bebyggelse. Berggrunnen består av gneiser. Løsmassene består av morene, marine

avsetninger og torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), og delnatursstype er delnatursstype er i hovedsak fattig fukthei, men med innslag av fattig tørrhei. Dominerende arter var røsslyng og andre lyngarter, heisiv, einer og bjønnskjegg. Etter NiN 2.0 har lokaliteten kystlynghei av kartleggingsenheten kalkfattig kystlynghei (T34-C-2).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. dvergsmyle (kystart, gradvis sjeldnere pga. gjengroing), finnskjegg, geitsvingel, gulaks, kystbergknapp, tepperot og tusenfryd.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting av storfe og sau, trolig brukt i lang tid.

Lokaliteten var i 2017 uten spor av dyr, og hadde klare tegn til gjengroing.

Fremmede arter: Ingen observert, men innspredning av sitkagran eller bergfuru fra nærområdene er mulig.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med gjenopptatt beiting. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Runde er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Dette er en lokalitet med relativt få interessante arter og relativt dårlig hevdtilstand. Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: middels, tilstand: middels, påvirkning/bruk: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

11 Nerlandsøya: Myraneset

IID (Naturbase-nr.): BN00010865

Naturtype: D04 naturbeitemark

Delnatursstype: D0430 fattig beiteeng

Verdi: A

Undersøkt sist: 29.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er oppdatert av John Bjarne Jordal 10.04.2018, basert på Holtan (2011), Jordal & Grimstad (2001), Jordal & Gaarder (1997) m.fl. og eget feltarbeid 29.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Avgrensinga er redusert i forhold til tidligere, siden de vestlige delene i dag er mest å regne som kystlynghei (jf. NiN-registreringer 2016, <http://nin.miljodirektoratet.no/>).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dette er et mindre utmarksområde like sør for gårdene på Nerland. Området ned mot sjøen er relativt flatt. Området er grunnlendt, for det meste grasdominert, men med ein del myrlendte parti og litt lyngområde. Berggrunnen består av ikke inndelte gneiser, og er næringsfattig. Løsmassene består av morene og dessuten noe torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnatursstype er fattig beiteeng. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediaær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklokke, blåkoll, bråtestarr, dvergsmyle, engfiol, engfrytle, finnskjegg, fjellmarikåpe, geitsvingel, gulaks, kusymre, loppestarr, tepperot. Av totalt ca. 25 arter beitemarkssopper er følgende rødlistearter funnet:

trolljordtunge (NT), sannsynlig sumpjordtunge (VU), semsket rødspore (NT), grå narremusserong (EN) og rødskivevokssopp (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og med tegn til gjengroing. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Nerlandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): høy, arts mangfold: middels, tilstand: høy og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

12 Nerlandsøya: Myraneset øst

IID (Naturbase-nr.): (ny)

Naturtype: D04 naturbeitemark

Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng

Verdi: C

Undersøkt sist: 29.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 10.04.2018, basert på NiN-registreringer 2016 (<http://nin.miljodirektoratet.no/>) og eget feltarbeid 29.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Goksøybeita ligger ved Goksøy på østsida av øya Runde. Lokaliteten grenser til kystlynghei, berg og rasmak. Berggrunnen består av ikke inndelte gneiser, og er næringsfattig. Løsmassene består av morene og dessuten noe torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Det er noe diffus overgang mot fukthei i kantene. Dominerende arter var bl.a. englodnegrass og engkvein. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Arts mangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklokke, finnskjegg, fjellmarikåpe, geitsvingel, gulaks, kornstarr og tepperot. Det skal også finnes hinnebregne.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og med tegn til gjengroing. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Nerlandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen, arts mangfold: lav, tilstand: middels og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi C (lokalt viktig).

13 Nerlandsøya: Mulevika

IID (Naturbase-nr.): BN00010847

Naturtype: D04 naturbeitemark (90%), D07 kystlynghei (10%)

Delnaturnetype: D0430 fattig beiteeng (80%), D0431 rik beiteeng (10%), D0713 fattig tørrhei (10%)

Verdi: A

Undersøkt sist: 29.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er oppdatert av John Bjarne Jordal 11.04.2018, basert på utskrift fra Naturbase (Jordal & Grimstad 2001, basert på mange besøk 09.08.1993-27.09.2000, Jordal & Gaarder 1993, 1995, 1997, 1998), samt eget feltarbeid 2009 (ARKO-prosjektet)-29.09.2017, sistnevnte dato etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto. Den er noe justert etter NiN-kartlegging i 2016 (<http://nin.miljodirektoratet.no/>).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er et stort og treløst område nordvest på Nerlandsøya, fra veienden ved Mulevika og sørover mot Terneneset. Berggrunnen består av gneis. Løsmassene består av morene, og ved stranda noe marin skjellsand. Ove Dahl (1895 s. 10) nevner at det var "flyvesand" i Mulevika i 1894. Denne er forsvunnet trolig som resultat av at taretrålinga har forårsaket hardere bølgepåvirkning (kilde: Kleofas Kvalsvik). I de bratteste partiene er det noe rasmateriale i form av stein og grus. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, vintermild underseksjon (O3t) med innslag av purpurlyng.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturnetype er mest fattig beiteeng (ca. 80%), men det er innslag av rik beieenger påvirket av skjellsand (10%). Sørover fra Trollsteinen mot Terneneset er det varierende innslag av kystlynghei (ca. 10%) mest med delnaturnetype fattig tørrhei, og små rikkilder i tillegg. Dominerende arter var bl.a. engkvein, finnskjegg, geitsvingel, gulaks, heisiv, tepperot og engrapp. Etter NiN 2.0 har lokaliteten mest seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4), med innslag av T32-C-6 i skjellsandområdene nær stranda, samt noen rikkilder (V4-C-3).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklokke, blåknapp, blåstarr, bråtestarr, dvergjamne, dvergsmyle, engfiol, engfrytle, engstarr, fjellmarikåpe, fjellsmelle, geitsvingel, grøftesoleie, gulsildre, heiblåfjær, heisiv, heistarr, hårstarr, jåblom, kamgras, knegras, knoppsmåarve, knortestarr, kornstarr, kusymre, kystmyrklekk, legeveronika, loppestarr, myrsauløk, purpurlyng, rødsildre, smalkjempe, småengkall, småvasshår, strandkjempe, særbustarr, tepperot, tettegras, tiriltunge, tusenfryd og vill-lin. Av ca. 55 arter beitemarkssopp kan nevnes noen rødlistearter: bittervokssopp (NT), brun engvokssopp (VU), dynejordtunge (NT), grå narremusserong (EN), gulbrun narrevokssopp (NT), gulfotvokssopp (NT), kobbertunge (VU), lillagrå rødspore (NT), lutvokssopp (NT), melrødspore (NT), musserongvokssopp (NT), praktrødspore (VU), rombesporet rødspore (VU), russelærvokssopp (NT), rød honningvokssopp (VU), rødskivevokssopp (NT), sauevokssopp (VU). Av lav bør nevnes kalkglye (EN) og tannjordglye (NT). Av moser kan nevnes dronningmose, kalkmose, kjempebust, kystband og kystkoppmose.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har aldri vært bebodd så vidt man kjenner til, men har vært beitet i lang tid. Vollefjora har vært brukt til tørking av tare som siden ble brent og solgt som aske. Taretørkinga førte til gjødsling av grasmarka i Vollefjora, som i tillegg var mye brukt til liggeplass for dyra. Kleofas Kvalsvik d.e. (bestefar til forrige eier med samme navn) gjerdet inn beiteområdet først på 1900-tallet. Han hadde 12-15 storfe og rundt 100

vinterføra sau, og helårsbeiting med sau var vanlig. På 1990-tallet til 1998 gikk det rundt 100 sauer om sommeren. Deler av området ble svidd jevnlig. I perioden 1990-92 ble det påhatt noe fullgjødsel B i de områda ovenfor Vollabakken som man kommer til med traktor, og det ble også spredd kalk. Gjødslinga førte ikke til at finnskjegget forsvant. Kleofas Kvalsvik sluttet med sau i 1998 (kilde: Kleofas Kvalsvik). Området ble senere omfattet av prosjektet "Fiskarbonden sin arv". Det er laget en skjøtselplan for Mulevika, og området skjøttes nå med sauebeiting som ledd i denne (kilde: Egil Kvalsund). Lokaliteten hadde i 2017 vært godt beitet av sau, beitetrykket var tilfredsstillende.

Fremmede arter: Ingen observert, men det er mulig med innspredning av bl.a. sitkagran og buskfuru som finnes i nærområdene.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting, jf. skjøtelsplan. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Nerlandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): høy, arts mangfold: høy, tilstand: høy og påvirkning: høy. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig), og er en av de artsrikeste kystbeitene i fylket.

14 Skorpa sør

IID (Naturbase-nr.): (betydelig endring av BN00010892)

Naturtype: D07 kystlynghei (80%), D04 naturbeitemark (20%)

Delnaturtype: D0713 fattig tørrhei (80%), D0430 fattig beiteeng (20%)

Verdi: A

Undersøkt sist: 29.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 11.04.2018, basert på Jordal & Gaarder (1995), Jordal & Grimstad (2001) og eget feltarbeid 29.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Skorpa er en veiløs og fraflyttet øy i havgapet vest for Nerlandsøya i Herøy. På sørsida ligger en "strandbrem", et flatere parti med hus og gjengroende dyrkede enger fra tidligere gårdsdrift. Lokaliteten grenser til sjøen og til fulldyrket mark. Berggrunnen består av glimmergneis, mørk grå middels- til grovkornet. Løsmassene er morene, og ellers litt torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i hovedsak kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), men med noe naturbeitemark innimellom, mest i øst.

Delnaturtyper er fattig tørrhei og fattig beiteeng. Etter NiN 2.0 har lokaliteten kystlynghei i hovedsak av kartleggingsenheten kalkfattig kystlynghei (T34-C-2) og intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Arts mangfold: Interessante eng- og hei-arter: blåklokke, blåknapp, blåkoll, fagerperikum, finnskjegg, flekkmure, geitsvingel, gulaks, heisiv, jordnøtt, kjerteløyentrøst, knegras, kusymre, kystbergknapp, kystgrisøre, kystmyrklegg, legeveronika, purpurlyng, smalkjempe, småengkall, tepperot, tiriltunge. Flekkmure er sjelden på kysten. Rødlistede beitemarkssopp: semsket rødspore (NT) og tinnvokssopp (EN, første funn i Norge), i tillegg til 7-8 andre beitemarkssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Øya har hatt kjent bosetting fra 1520 fram til 1970 (1-5 bruk), og har vært beitet av sau fram til 1992. Tradisjonelt har det vært drevet med storfe, sau og geit. I dag finnes en stamme av ca. 70-100 kystgeit som er noe oppblandet med tamgeit (kilde Alv Ottar Folkestad), som er de eneste dyra som beiter i dette landskapet. Disse går ute hele året og beiter mest i utmarka. Lokaliteten hadde i 2017 vært beitet av streifende geiter, beitetrykket var noe svakt og det var tegn til gjengroing.

Fremmede arter: Ingen observert i lokaliteten, men platanlønn vokser ved husene.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Skorpa er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Dette er en lokalitet med relativt få interessante arter og relativt dårlig hevdtilstand. Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: lav, tilstand: høy, påvirkning/bruk: høy, rødlistearter (pr. 2015): høy. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig). Kystgeita representerer en unik genetisk ressurs.

15 Skorpa

IID (Naturbase-nr.): (stor utvidelse av BN00010878)

Naturtype: D07 kystlynghei (90%), D04 naturbeitemark (10%)

Delnaturtype: D0713 fattig tørrhei (80%), D0706 purpurlynghei (10%), D0430 fattig beiteeng (10%)

Verdi: A

Undersøkt sist: 29.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 11.04.2018, basert på Dahl (1895), Jordal & Gaarder (1995), Jordal & Grimstad (2001), Skorpen (2011) og eget feltarbeid 29.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap (jf. Jordal 2017). Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Skorpa er en veiløs og fraflyttet øy i havgapet vest for Nerlandsøya i Herøy. På sørsida ligger en "strandbrem", et flatere parti med hus og gjengroende dyrkede enger fra tidligere gårdsdrift. Lokaliteten grenser til sjøen eller strandberg rundt øya, og til rasmare og fulldyrket mark ved gårdene. Berggrunnen består av glimmergneis, mørk grå middels- til grovkornet og et mindre område med eklogitt på vestsida. Løsmassene er dels morene, og noe rasmateriale i bratte områder. Det er lite myr på Skorpa og dermed også begrensede mengder med torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er justert i forhold til tidligere. Lokaliteten er etter båtbeifaring rundt øya utvidet til å gjelde hele landarealet på øya nord for bebyggelsen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er i hovedsak kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), men med noe naturbeitemark innimellom, bl.a. ved tidligere vårfjøs i Skorpesundet og spredte steder ellers. Delnaturtyper er fattig tørrhei og fattig beiteeng. Etter NiN 2.0 har lokaliteten kystlynghei i hovedsak av kartleggingsenheten kalkfattig kystlynghei (T34-C-2) og intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4). De sørvendte bratte fjellssidene mot bebyggelsen har kanskje 70% lynghei med purpurlyng og 30% naturbeitemarksflekker. Det er litt gjengroende naturbeitemark nær bebyggelsen. Vestsida har en del fuktig lynghei, men også rasmare og andre partier med naturbeitemarker. Østsida har naturbeitemark rundt de gamle sommerfjøsene i Skorpesundet, ellers er det lynghei. Nakent eller grunnlendt berg er det en del av over hele

øya, pluss rasmark, delvis med steinur. I tillegg forekommer små hasselkratt på sørsida ved gårdene.

Artsmangfold: Interessante eng- og hei-arter: blåklokke, blåknapp, blåkoll, dvergsmyle, engstarr, fagerperikum, finnskjegg, geitsvingel, gulaks, heisiv, heistarr, hårsveve, jordnøtt, kattefot, kjerteløyentrøst, knegras, kusymre, kystbergknapp, kystgrisøre, kystmyrklegg, lodnefaks (1894), legeveronika, loppestarr, myrsauløk, purpurlyng (rikelig 2017), smalkjempe, småengkall, svarttopp, tepperot, tiriltunge, vestlandsvikke (NT, 1894), vivendel, gullhårrose. Andre interessante arter: blankburkne, grønneburkne (1894), havstarr, lundgrønnaks (1894), raggtelg, sanikel (1894). Det er også observert padde (A.O. Folkestad pers. medd.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Øya har hatt kjent bosetting fra 1520 fram til 1970 (1-5 bruk), og har vært beitet av sau fram til 1992. Tradisjonelt har det vært drevet med storfe, sau og geit. Det har tidligere vært opptil 18 kyr på det meste (kilde: Halvard Skorpen). Den gamle kystgeita (kjøttgeit, utgangargeit, villgeit), som ikke ble melket men holdt for kjøttets skyld, finnes fortsatt på Skorpa som et av få steder i Norge. Disse har vært i Norge i 4-5000 år. På Skorpa er geit nevnt fra tidlig 1600-tall. Fram til fraflyttinga ble kjea hvis mulig tatt i hus på våren, og et antall dyr slaktet hver høst. De siste ca. 60 årene har geitene greid seg selv. I 2017 finnes en stamme på ca. 100 kystgeit (kilde Alv Ottar Folkestad), som er de eneste dyra som beiter i dette landskapet. Disse går ute hele året og beiter i utmarka over hele øya, også i de mest ulendte områdene. Området har få og små nyere inngrep utenom gårdene og dyrkamarka. Både i Skorpesundet og på vestsida av øya er det spor etter sommerfjøs hvor kyrne holdt til om sommeren og ett av disse (Skorpesundet) er restaurert. Utnyttelsen har vært mer intensiv tidligere, med slått og beite på større arealer enn i dag – og med større beitetrykk i utmarksområdene. Det var i 2017 gjengroing i nærheten av bebyggelsen, mens lyngheier og naturbeitemark i utmarka holdes i noenlunde hevd av geitene.

Fremmede arter: Ingen observert, men det finnes platanlønn ved husene som kan tenkes å spre seg.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting, og kystgeitstammen bør bevares. Spredning av fremmede arter bør overvåkes og bekjempes.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Skorpa er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Dette er en stor lokalitet (>2400 dekar), som kan være i svak gjengroing eller relativt stabil. Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, tilstand: høy, påvirkning/bruk: høy, rødlistearter (pr. 2015): lav. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig). Kystgeita representerer i tillegg en unik genetisk ressurs.

16 Sandsøya: Vorakletten

IID (Naturbase-nr.): (ny)

Naturtype: D07 kystlynghei

Delnaturnatype: D0708 fattig fukthei, D0713 fattig tørrhei

Verdi: B

Undersøkt sist: 28.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 11.04.2018, basert på eget feltarbeid 28.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger lengs sørøst på Sandsøya, med to små topper (Voren og Vorakletten, 130 moh.). Lokaliteten grenser til sjøen, til plantefelt og til fulldyrka mark, gårder og boliger. Berggrunnen består av glimmergneis, mørk grå middels- til grovkornet. Løsmassene er dels morene, og noe rasmateriale i bratte områder, samt litt torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), og delnatursstype er fattig fukthei og fattig tørrhei, dels med purpurlyng. Dominerende art var røsslyng, med en del bjønnskjegg, heistarr, smyle, krekling og blokkebær. Av busker kommer det opp einer, samt litt rogn, bjørk og osp, men heia er i hovedsak trefattig. Etter NiN 2.0 har lokaliteten kystlynghei i hovedsak av kartleggingsenheten kalkfattig kystlynghei (T34-C-2).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåknapp, fagerperikum, geitsvingel, heisiv, heistarr, purpurlyng (spredt) og vivendel. Det ble også notert pelssåtemose.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 preg av manglende beite, med høyvokst lyng og gjengroing.

Fremmede arter: Det ble observert platanlønn, og lokaliteten grenser til plantefelt med sitkagran som også sprer seg ut i heia ved selvsåing.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med gjenopptakelse av den tradisjonelle bruken. Man bør unngå fysiske inngrep. Spredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra både lokaliteten og nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Sandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Dette er en middels stor lyngheilokalitet med relativt dårlig hevdtilstand, men fortsatt innslag av purpurlyng. Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: middels, tilstand: middels-lav, påvirkning/bruk: middels, rødlistearter (pr. 2015): ingen. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

17 Sandsøya: Breivika (nord for Sandshamn)

IID (Naturbase-nr.): BN00025204

Naturtype: D04 naturbeitemark (60%), D07 kystlynghei (40%)

Delnatursstype: D0430 fattig beiteeng, D0708 fattig fukthei

Verdi: B

Undersøkt sist: 28.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 11.04.2018, basert på Jordal & Gaarder (1993, 1995, 1998), Vidnes & Grimstad (2006) og eget feltarbeid 28.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger østvendt mellom Sandshamn og Kleiveneset på Sandsøya. Området er ganske bratt og litt steinet med et flatere parti nede ved sjøen og veien til Kleiveneset. Lokaliteten grenser til kystlynghei, og til sjøen. Berggrunnen består av glimmergneis, mørk grå middels- til grovkornet. Ellers forekommer et område med anortositt og lys gabbro på Hornet ovenfor. Løsmassene er dels morene, og noe rasmateriale i bratte områder. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til tidligere, lokaliteten har blitt mindre som følge av utbredelse av kystlyngheia i gjengroingsprosessen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er dels naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), dels kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtyper er fattig beiteeng og fattig tørrhei. Dominerende arter var engkvein, englodnegras, røsslyng, einer, og med oppslag av rogn. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4), og kalkfattig kystlynghei (T34-C-2), men funn av enkelte kalkkrevende planter kan tyde på lokal skjellsandpåvirkning eller rikere berggrunn.

Artsmangfold: Av planter er det funnet (hovedsakelig på 90-tallet) bl.a. engfrytle, blåklokke, blåknapp, blåkoll, dvergsmyle, fagerperikum, finnskjegg, fjellmarikåpe, geitsvingel, gulaks, gulsildre, gulstarr, heiblåfjær, heisiv, kattedot, kjerteløyentrøst, knegras, kornstarr, kusymre, kystmaure, loppestarr, purpurlyng, rosenrot, rødsildre, smalkjempe, småengkall, svartopp, tettegras, tiriltunge og vill-lin, videre beitemarkssoppene brun engvokssopp (VU), engvokssopp, flammevokssopp (VU), grå narremusserong (EN), grå vokssopp, gul småkøllesopp, gul vokssopp, honningvokssopp, kjeglevokssopp, mønjevokssopp, musserongvokssopp (NT), papegøyevokssopp, ravnerødspore (NT), rødskivevokssopp (NT), sauevokssopp (VU), seig vokssopp, silkerødspore og skjørvokssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år, kanskje også brukt til slått. Lokaliteten hadde i 2017 trolig vært ubeitet eller svakt beitet av streifende sau og kanskje kystgeit, beitetrykket var nesten umerkelig og med klare tegn til gjengroing med mye dødgras og utbredelse av gammel røsslyng. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Sandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Dette er en mindre lokalitet som er i relativt dårlig tilstand i dag, men som var intakt og med viktig artsamangfold på 90-tallet. De rødlistede soppartene kan fortsatt finnes Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): høy, artsamangfold: middels, tilstand: middels og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig), men ville ha fått en klar A-verdi om den ble beitet igjen.

18 Sandsøya: Holstøa-Tangane

IID (Naturbase-nr.): (ny)

Naturtype: D04 naturbeitemark

Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng

Verdi: B

Undersøkt sist: 28.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 11.04.2018, basert på Jordal & Gaarder (1997), Artskart og eget feltarbeid 28.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Våge på Sandsøya, nordover til neset som kalles Tangane. Lokaliteten grenser til kystlynghei, til sjøen i nord og til dyrket mark/bebyggelse i sør. Berggrunnen består av glimmergneis, mørk grå middels- til grovkornet. Ved Våge finnes også kalk-bergarter. Løsmassene er morene, noe rasmateriale i bratte områder og stedvis skjellsand ved havet. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng, med innslag av rikere partier. Dominerende arter var engkvein, gulaks, jordnøtt, kystgrisøre, finnskjegg, sølvbunke og englodnegras. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåknapp, dunhavre, finnskjegg, fjellsmelle, gjeldkarve, gulaks, heiblåfjær, hårsveve, jordnøtt, knegras, kystgrisøre, purpurlyng, svarttopp, og smalkjempe. Av mose kan nevnes den sterkt oseaniske pungmosen. Av beitemarkssopp er det funnet engvokssopp, gul slimvokssopp (VU), gul småkøllesopp, gul vokssopp, honningvokssopp, mønjevokssopp, seig vokssopp, silkerødspore og skjør vokssopp. Det ble også observert bergirisk (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere mer intensiv beiting og trolig slått, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av sau, og kystgeit ble observert. Lokaliteten er trolig litt gjødslet nærmest bebyggelsen.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Sandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): middels, artsamangfold: middels, tilstand: middels og påvirkning: lav-middels. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

19 Sandsøya: Hellandsfjellet øst

IID (Naturbase-nr.): (ny)

Naturtype: D04 naturbeitemark

Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng

Verdi: C

Undersøkt sist: 28.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 12.04.2018, basert på eget feltarbeid 28.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvendt oppe i Hellandsfjella nordvest på Sandsøya. Lokaliteten grenser til kystlynghei på alle kanter. Berggrunnen består av glimmergneis, mørk grå middels- til grovkornet. Løsmassene er morene. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng, med bl.a. engkvein, gulaks og englodnegras. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklokke, engfrytle, geitsvingel, gulaks, hårsveve, knegras, kystgrisøre, purpurlyng, smalkjempe, småengkall og tepperot. Det er potensiale for beitemarkssopp (ikke undersøkt).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i lang tid. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og med tegn til gjengroing. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Sandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.
Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen, artsmangfold: lav, tilstand: høy og påvirkning: høy. Lokaliteten får dermed verdi C (lokalt viktig).

20 Sandsøya: Helland

IID (Naturbase-nr.): BN00067027
Naturtype: D04 naturbeitemark
Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng
Verdi: B
Undersøkt sist: 28.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet (oppdatert) av John Bjarne Jordal 12.04.2018, basert på Jordal & Gaarder (1993), Holtan (2010) og eget feltarbeid 28.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Helland ved veienden nordvest på Sandsøya. Lokaliteten grenser til kystlynghei, til veien og til tidligere dyrket/gjødset mark. Berggrunnen består av glimmergneis, mørk grå og middels- til grovkornet. Løsmassene består av morene og dessuten litt torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto. Den er en del justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Dominerende arter var bl.a. engkvein og englodnegras. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklokke, blåknapp, blåkoll, bråtestarr, dvergsmyle, engfiol, engfrytle, fagerperikum, finnskjegg, fjellmarikåpe, geitsvingel, gulaks, heiblåfjær, heistarr, hårsveve, jordnøtt, katterot, knegras, kornstarr, knollerteknapp, kusymre, kystbergknapp, kystgrisøre, legeveronika, purpurlyng, smalkjempe, småengkall, tepperot, tiriltunge og tusenfryd. Beitemarkssopp: grå vokssopp, gul vokssopp, honningvokssopp, kjeglevokssopp, kritt vokssopp, papegøye vokssopp, rødskive vokssopp (NT) og seig vokssopp. I tillegg er det funnet en del vanligere arter av beitemarkssopp. Av lav og mose finnes kysthinnelav og gullhårmoser.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av streifende sau, beitetrykket var dårlig og med tegn til gjengroing. Lokaliteten er trolig ikke gjødset.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Sandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): lav, artsmangfold: middels, tilstand: middels og påvirkning: høy-middels. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

21 Sandsøya: Hellandsfjellet

IID (Naturbase-nr.): (ny)
Naturtype: D07 kystlynghei

Delnaturltype: D0708 fattig fukthei, D0713 fattig tørrhei, D0706 purpurlynghei (10%)
Verdi: B
Undersøkt sist: 28.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 12.04.2018, basert på eget feltarbeid 28.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter det meste av Hellandsfjella nordvest på Sandsøya. Lokaliteten grenser til naturbeitemark, til sjøen og til dyrket/gjødset mark. Berggrunnen består av glimmergneis, mørk grå og middels- til grovkornet. Løsmassene består av morene og dessuten litt torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturltyper er fattig fukthei og fattig tørrhei, dels purpurlynghei. Dominerende arter var røsslyng. Det er også mindre flekker med grasdominert vegetasjon. Landskapet er nesten treløst, noen busker av bjørk og rogn finnes. Etter NiN 2.0 har lokaliteten kystlynghei i hovedsak av kartleggingsenheten kalkfattig kystlynghei (T34-C-2).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. bjørnebrodd, blåkløkke, blåknapp, blåtopp, engstarr, finnskjegg, fjellmarikåpe, geitsvingel, gulaks, gulsildre, heisiv, heistarr, hårsveve, knegras, kystgrisor, legeveronika, musøre, purpurlyng (mange steder, stedvis god bestand), smalkjempe, småengkall, svarttopp og tepperot, ellers blåmose og rødmaakkose. Noen av disse er kalkkrevende.

Bruk, tilstand og påvirkning: Intakt lynghei, trolig brukt i mange hundre år, og kan ha hatt mer grasmark tidligere. Lokaliteten hadde i 2017 vært beitet av sau, beitetrykket var middels til noe svakt.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Sandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Dette er en middels stor lyngheilokalitet med brukbar hevdtilstand, og godt innslag av purpurlyng. Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: middels, tilstand: middels, påvirkning/bruk: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

22 Sandsøya: Dollsteinen øst

IID (Naturbase-nr.): (ny)
Naturtype: D04 naturbeitemark
Delnaturltype: D0430 fattig beiteeng
Verdi: C
Undersøkt sist: 28.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 12.04.2018, basert på eget feltarbeid 28.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er et mindre område i fjellfoten på nordøstsida av Dollsteinen vest på Sandsøya. Lokaliteten grenser til kystlynghei. Berggrunnen inneholder både glimmerskifer og gneis. Løsmassene består av morene og noe rasmateriale. Lokaliteten

ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oceanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Dominerende arter var engkvein, englodnegrass, gulaks, finneskjegg mm. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. finneskjegg, fjellmarikåpe, geitsvingel, gulaks, hanekam, knegrass, smalkjempe, småengkall og tepperot.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og med tegn til gjengroing. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Sandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen, artsamangfold: lav, tilstand: middels og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi C (lokalt viktig).

23 Sandsøya: Dollsteinen nord

IID (Naturbase-nr.): (ny)

Naturtype: D07 kystlynghei

Delnaturtype: D0708 fattig fukthei, D0713 fattig tørrhei

Verdi: B

Undersøkt sist: 28.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 12.04.2018, basert på eget feltarbeid 28.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør nordre del av Dollsteinen ned mot havet på nordsida, og ligger vest på Sandsøya. Lokaliteten grenser til sjøen/strandberg i nord og vest, til bratte berg i sør og til naturbeitemark og annen lynghei i øst. Berggrunnen inneholder både glimmerskifer og gneis. Løsmassene består av morene, noe rasmateriale og dessuten noe torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oceanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtyper er fattig fukthei og fattig tørrhei. Dominerende art var røsslyng. Etter NiN 2.0 har lokaliteten kystlynghei i hovedsak av kartleggingsenheten kalkfattig kystlynghei (T34-C-2).

Artsamangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåknapp, finneskjegg, geitsvingel, hinnebregne (småberg) og loppestarr, ellers pelssåtemose.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting (kanskje også slått), trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 trolig vært svakt beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og med tegn til gjengroing.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier. Sandsøya er del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: middels, tilstand: middels, påvirkning/bruk: høy, rødlistearter (pr. 2015): ingen. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

24 Kvamsøya: Ristesundet-Kletten

IID (Naturbase-nr.): BN00025206
Naturtype: D04 naturbeitemark
Delnaturtype: D0430 fattig beiteeng
Verdi: C
Undersøkt sist: 30.09.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er oppdatert av John Bjarne Jordal 12.04.2018, basert på Jordal & Gaarder (1997), Vidnes & Grimstad (2006), Holtan (2010) og eget feltarbeid 30.09.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest for bebyggelsen på nordsida av Kvamsøya, mellom Kletten og Ristesundet. Lokaliteten grenser til kystlynghei, til sjøen/strandberg og til bebyggelse (hytte). Berggrunnen er næringsfattige gneisbergarter. Løsmassene består av morene, rasmateriale, marine avsetninger og litt torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Landskapet har noe oppslag av busker, bl.a. rogn. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklokke, blåknapp, engfrytle, enghumleblom, engstarr, finnskjegg, geitsvingel, hanekam, heisiv, heistarr, kattedot, kornstarr, kusymre, kystmyrklegg, legeveronika, loppestarr, murburkne, smalkjempe, småengkall, særbustarr, tepperot og tiriltunge. Av beitemarkssopp er det funnet grå vokssopp, gul småkøllesopp, kritt vokssopp, papegøye vokssopp, russelærvokssopp (NT), seig vokssopp og skjør vokssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 vært beitet av storfe, beitetrykket var noe svakt og med tegn til gjengroing med oppslag av busker, noe dødgras mm. Lokaliteten er trolig ikke gjødslet.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Kvamsøya har en del kystlyngheier men lite naturbeitemarker.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): lav, artsamangfold: lav, tilstand: middels og påvirkning: middels. Lokaliteten får dermed verdi C (lokalt viktig).

25 Alnes: Alnesfjellet

IID (Naturbase-nr.): (ny)
Naturtype: D07 kystlynghei
Delnaturtype: D0708 fattig fukthei, D0713 fattig tørrhei
Verdi: A
Undersøkt sist: 03.10.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 13.04.2018, basert på Artskart og eget feltarbeid 03.10.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør store deler av fjellområdene på Godøya i Giske kommune. Lokaliteten grenser til berg og rasmare, plantefelt og naturbeitemark. Berggrunnen har trolig noe glimmerskifer eller glimmergneis i tillegg til ikke inndelte gneiser, dessuten litt gabbro. Løsmassene består av morene, rasmaterialer og dessuten noe torv. Lokaliteten ligger i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone (BN/SB) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kystlynghei (EN på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturnaturtyper er fattig fuktighet og fattig tørrheit. I tillegg finnes litt myr enkelte steder. Dominerende arter var bl.a. røsslyng, bjørnkam, bjørnsskjegg, heisiv og heistarr. Etter NiN 2.0 har lokaliteten kystlynghei i hovedsak av kartleggingsenheten kalkfattig kystlynghei (T34-C-2).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. bjørnbrodd, dvergjamne, geitsvingel, heistarr, heisiv, kornstarr, loppestarr, myrsauløk og svarttopp (noe mangelfulle data). Havburkne (NT) vokser et par steder under overhengende berg nær sjøen helt i sørvest. Moser: bl.a. brunmakkmose, dronningmose, glansperlemose, glanssåtemose, gullhårmose, heiflette, heimose, kostsåtemose, kystflatmose, kystsotmose, kysttvebladmose, pelssåtemose, praktflik, putevrimose, ryemose, rødmesigmose, vingemose og øygardsmose (NT). Sopp: engvokssopp, gul vokssopp, honningvokssopp, kritt vokssopp, mønjevokssopp, rødskivevokssopp (NT) og skjør vokssopp. Av vilt har smålom hekket.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting av storfe og sau, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av streifende sau, beitetrykket var svakt og med tegn til gjengroing.

Fremmede arter: Ingen observert, men fremmede bartrær finnes i nærområdene og kan spre seg inn.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt beiting. Gjerdning er et problem på sørsida, og det kan derfor bli problem å utnytte hele arealet (Grøtta 2018). Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra både lokaliteten og nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier på Alnes, og er også del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap og fra 2017 utvalgt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Dette er en stor lokalitet (>4500 dekar), som er i gjengroing men for det meste åpen. Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, tilstand: middels-lav, påvirkning/bruk: middels, rødlistearter (pr. 2015): middels. Lokaliteten får under tvil verdi A (svært viktig), siden tilstanden kan vurderes til middels eller lav, men lokaliteten er uansett stor, viktig og restaurerbar.

26 Alnes: Alneslia

IID (Naturbase-nr.): BN00015280

Naturtype: D04 naturbeitemark

Delnaturnaturtype: D0430 fattig beiteeng

Verdi: A

Undersøkt sist: 03.10.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er oppdatert av John Bjarne Jordal 13.04.2018, basert på Holtan (2013) (delvis basert på Jordal & Gaarder 1993, 1997), Grøtta (2018), Artskart og eget

feltarbeid 03.10.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved tettstedet Alnes på Godøya.

Berggrunnen har trolig noe glimmerskifer eller glimmergneis i tillegg til ikke inndelte gneiser, dessuten litt gabbro i øst. Området ligger i sterkt oseanisk vegetasjonssone og boreonemoral vegetasjonsseksjon. Løsmassene består av morene og dessuten noe rasmateriale og organisk jord. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er lite justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011), og delnaturtype er fattig beiteeng. Vegetasjonen er fremdeles engpreget, men utvikler seg gradvis mot kystlynghei og kratt (bl.a. einer) pga. gjengroing. Etter NiN 2.0 har lokaliteten seminaturlig eng av kartleggingsenhet intermediær eng med klart hevdpreg (T32-C-4).

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. blåklokke, blåknapp, blåkoll, dvergjamne, engfrytle, finnskjegg, fjellmarikåpe, geitsvingel, gulaks, heisiv, heistarr, hinnebregne, jåblom, knegras, kornstarr, kusymre, kystmyrklegg, loppestarr, rødsvingel, røsslyng, smalkjempe, småengkall, tepperot og tiriltunge. Mer interessant er funngaen (soppfloraen), og av rødlistede arter knyttet til beite- eller slåttemark kan nevnes dynejordtunge (NT), rødsporesoppen *Entoloma velenovskyi* (VU), flammevokssopp (VU), glassblå rødspore (VU), gryknollsliresopp (EN), grå narremusserong (EN), lutvokssopp (NT), musserongvokssopp (NT), russelærvokssopp (NT), rødskevokssopp (NT), rød honningvokssopp (VU), semsket rødspore (NT), skifervokssopp (NT), vrangjordtunge (VU) og vridd kølesopp (VU). I tillegg finnes en rekke andre beitemarkssopper. Av moser kan nevnes kysttvebladmose, dronningmose, gullhårmoser og pelssåtemose.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere beiting, trolig brukt i mange hundre år. Lokaliteten hadde i 2017 vært svakt beitet av sau, beitetrykket var svakt og med klare tegn til gjengroing. Dette vises bl.a. ved at naturbeitemark er i endring mot høyvokst kystlynghei, einerkratt og lauvkratt med bjørk og rogn. Lokaliteten er trolig ikke særlig gjødslet, med unntak av nedre deler mot innmarka. Det er en betydelig ferdsel med sti opp mot fjellet og erosjon knyttet til denne.

Fremmede arter: Både buskfuru og sitkagran ser ut til å spre seg i deler av lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med flere beitedyr og betydelig sterkere beiting, kombinert med en del rydding. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra både lokaliteten og nærområdene. Lokaliteten må ikke gjødsles. Fysiske inngrep bør unngås. Se ellers skjøtelsplan (Grøtta 2018).

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et intakt og sammenhengende system av naturbeitemarker og kystlyngheier på Alnes, og er også del av et nasjonalt verdifullt kulturlandskap, og fra 2017 utvalgt kulturlandskap.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: høy, rødlistearter (pr. 2015): høy, artsamangfold: høy, tilstand: middels-lav og påvirkning: middels-høy. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

27 Alnes: Alneslia sørvest

IID (Naturbase-nr.): BN00067553

Naturtype: B04 oseanisk berg

Delnaturtype: B0404 fattig boreonemoralt oseanisk berg

Verdi: B

Undersøkt sist: 03.10.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er oppdatert av John Bjarne Jordal 13.04.2018, basert på Holtan (2013, oppsøkt 2009 og 27.07.2012) og eget feltarbeid 03.10.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett sørvest for tettstedet Alnes på Godøya, i de nordvendte fjellskråningene her. Berggrunnen har trolig noe glimmerskifer eller glimmergneis i tillegg til mer næringsfattige, ikke inndelte gneiser. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er bare litt justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er oseanisk berg, i hovedsak av utforminga fattig boreonemoralt oseanisk berg.

Artsmangfold: Av planter er det funnet bl.a. fagerperikum, fjellsmelle, gulsildre, katterot, kusymre, loppestarr, rabbesiv, rosenrot, rødsildre og svarttopp, mens det av moser er funnet oseaniske arter som dronningmose, gullhårmose, kystband, kystjåmnemose, kysttvebladmose, pelssåtemose, rødmsulingmose og mange andre. Mest interessant er likevel funnet av gullprikkklav (VU), som ellers er funnet spredt i bergvegger på ytterkysten av Sunnmøre. Lungeneversamfunnet har ellers bl.a. lungenever, skrubbenever og sølvnever.

Bruk, tilstand og påvirkning: Bergveggene har trolig fått ligge i fred i uminnelige tider, og heller ikke beitedyr ser ut til å greie å komme til, i alle fall ikke over bergrota.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra både lokaliteten og nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Tilsvarende oseaniske berg finnes spredt på Sunnmørskysten.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektede egenskaper - størrelse: middels, artsamangfold: middels, påvirkning/bruk: høy. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

28 Godøya: under Lesten

IID (Naturbase-nr.): BN00015279

Naturtype: B04 oseanisk berg

Delnaturtype: B0404 fattig boreonemoralt oseanisk berg

Verdi: B

Undersøkt sist: 03.10.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er oppdatert av John Bjarne Jordal 13.04.2018, basert på Holtan (2013, oppsøkt 2009 og 27.07.2012), Artskart (særlig moser samlet av Perry G. Larsen) og eget feltarbeid 03.10.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørvestsida av Godøya under Lesten og videre i bratthenga nordøstover mot Alnes. Berggrunnen har trolig noe glimmerskifer eller glimmergneis i tillegg til mer næringsfattige, ikke inndelte gneiser, med mindre kropper av eklogitt og gabbro. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er oseanisk berg, i hovedsak av utforminga fattig boreonemoralt oseanisk berg. På utilgjengelige hyller oppe i berget er det oppslag av bjørkeskog med rogn og osp.

Artsmangfold: Lokaliteten er artsrik, og av karplanter bundet til baserike sig eller oseaniske arter kan nevnes bergfrue, blåstarr, brudespore, dvergjamne, engstarr, fagerperikum, fjellsmelle, fjellsyre, fjelltistel, gulsildre, hårstarr, jåblom, loppestarr, kusymre, rødsildre, svartstarr, svarttopp, vill-lin og vårmarihand. Svartstarr er svært sparsom på ytterkysten av Møre og Romsdal, og har her en utpostlokalitet av en viss plantegeografisk interesse. I høystaudesamfunna i friske til vekselfuktige parti under bergrota vokser dessuten arter som broddtelg, fuglevikke, hestehavre, mjødurt, skogburkne, skogvikke, storfrytle, sumphaukeskjegg, turt (sjelden) og vendelrot. Av moser kan nevnes brunmakkmose, filtsåtemose, glansperlemose, gullhårmose, gullklokkemose, kammose, krusfellmose, kystband, kystblomstermose, kystflatmose, kystskjeggimose, kystsotmose, kysttvebladmose, pelssåtemose, praktflik, putevrimose, ryemose, rødmesigmose, vingemose og øygardsmose (NT) (jf. Artkart).

Bruk, tilstand og påvirkning: Bergveggene har trolig fått ligge i fred i uminnelige tider, og heller ikke beitedyr ser ut til å greie å komme til, i alle fall ikke over bergrota. Gjengroing med einer og lauvbusker er nå i gang, særlig under bergrota.

Fremmede arter: Buskfuru og sitkagran er under etablering.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra både lokaliteten og nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Tilsvarende oseaniske berg finnes spredt på Sunnmørskysten.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: middels, artsamangfold: middels, påvirkning/bruk: høy-middels. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

29 Godøya: aust for Alnes

IID (Naturbase-nr.): BN00015281

Naturtype: B04 oseanisk berg

Delnaturtype: B0404 fattig boreonemoralt oseanisk berg

Verdi: B

Undersøkt sist: 03.10.2017

Områdebeskrivelse:

Innledning: Beskrivelsen er oppdatert av John Bjarne Jordal 13.04.2018, basert på Holtan (2004), Artskart (særlig moser samlet av Perry G. Larsen) og egen avstandsbetraktning 03.10.2017 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal i forbindelse med tilstandsvurdering av kulturlandskap. Avgrensinga er basert på GPS og ortofoto.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordøstsida av Godøya i bratthenga østover fra Alnes mot Valkvæ. Berggrunnen har trolig noe glimmerskifer eller glimmergneis i tillegg til mer næringsfattige, ikke inndelte gneiser, med mindre kropper av eklogitt og gabbro. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til tidligere.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er oseanisk berg, i hovedsak av utforminga fattig boreonemoralt oseanisk berg. Oppe i berget er det oppslag av bjørkeskog med rogn og osp.

Artsmangfold: Av karplanter kan nevnes bergfrue, dvergjamne, fjellsmelle, fjelltistel, gulsildre, hinnebregne, hvitkurle (NT), hårstarr, jåblom, kystbergknapp, kystmaigull, loppestarr, platanlønn, rødsildre, svartstarr, svarttopp, trillingsiv og turt. Svartstarr og trillingsiv er svært uvanlige på ytterkysten på Sunnmøre. Lav: glattvrenge og småfiltlav. Av moser kan nevnes brunmakkmose, dronningmose, fakkelbustehette, filtsåtemose, fleinljåmose, glansperlemose, glanssåtemose, grannkrekmose, gullhårmose, heimose,

kammose, kostsåtemose, kulegråmose, kystband, kystbustehette, kystfingermose, kystflatmose, kystknausing, kystkoppmose, kystkrukkemose, kystlommemose, kystperlemose, kystsotmose, kysttvebladmose, kysturnemose, myrstjernemose, narremose, nøttemose, pelssåtemose, raspljåmose, rødmakkmose, rødmesigmose, rødmuslingmose, skimmermose, skjermose, skjørblæremose, skortejuvmose, skruetustmose, skyggehusmose, småstylte, sprungemose, stivtorvmose, storstylte, svagråmose, tannkrusmose, torvflak, trådfloke, vingemose og øygardsmose (NT) (jf. Artkart).

Bruk, tilstand og påvirkning: Kraftline, veg og tunnel i nedre deler i øst, ellers tidligere en del beiting av sau. Bergveggene har trolig fått ligge i fred i uminnelige tider, og beitedyr har bare hatt tilgang litt her og der. Gjengroing med einer og lauvbusker er nå i gang.

Fremmede arter: Alpefuru, bergfuru og sitkagran finnes i lokaliteten.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Innspredning av fremmede arter bør motvirkes bl.a. ved at fremmede treslag fjernes fra både lokaliteten og nærområdene.

Del av helhetlig landskap: Tilsvarende oseaniske berg finnes spredt på Sunnmørskysten.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra desember 2014 får lokaliteten følgende vektete egenskaper - størrelse: høy, arts mangfold: middels, påvirkning/bruk: middels. Lokaliteten får dermed verdi B (viktig).

BILDER

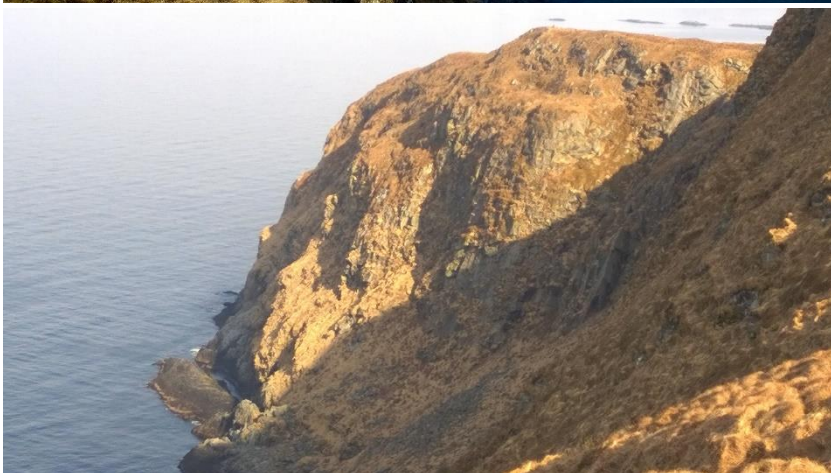
Nedenfor presenteres bilder av lokalitetene. Bildetekstene starter med lokalitetsnummeret.

1 Runde fyr ligger ved Kvalneset. I dette området er det bratte grasmarker. Disse har vært slått og beitet men er nå i gjengroing. Fyrstasjonen hadde tidligere både kyr og sauer. I tillegg er gjødslinga fra havet merkbar ved fyret.

1 Runde: Skarveura mot Kvalneset og fyret, disse grasbakkene (delvis i skyggen) ble tidligere både slått og beitet (Runde 2017).

2 Runde: under Raudetinden ligger nordvendte, oseanisk berg med interessante lav og moser som er knyttet til kysten.

3 På nordøstsida av Runde ligger Goksøyrgårdene. Ovenfor er det større beitemarker som delvis er noe gjødslet, men som har et interessant mangfold.

4 Runde. Bakenfor mot kanten er det en grønn stripe av naturbeitemark, lokalitet 4 Sandshornet-Frøystolen. Foran der ser man terrengdekkende myr (lokalitet 5). Bildet er tatt fra Varden.

5 Runde: Goksøyrrmyrane sør ligger på vestsida av Storevatnet sør for Goksøyrrmyrane naturreservat. Dette er også terrengdekkende myr.

6 Runde: Måganeset (sørvest på øya) har en del intakte beitemarker. Bildet er tatt mot vest.

7 Runde: Måganeset sør, en mindre naturbeitemark ved steinbruddet og enden av veien mot Måganeset.

8 Utsnitt av den store lyngheia på fjellet på Runde, lokalitet 8 Varden, sett mot Goksøyr fra Kløfjellet ovenfor Runde miljøsender.

8 Runde: Varden. Utsikt fra Varden på Runde mot Storevatnet og Rundebranden. Mye av dette fjellområdet er dekket av kystlynghei, men bakerst og til venstre er det terrengdekkende myr.

9 Runde: øst for Storevatnet, her er det flere murer etter sommerfjøs og en naturbeitemark som er litt beitet, men for lite.

10 Runde: Langeneset på østsida av øya, en kystlynghei som ikke lenger beites.

11 Nerlandsøya:
Myraneset er en naturbeitemark ved Nerland (ovenfor veien), den ligger nær et gammelt steinuttak.

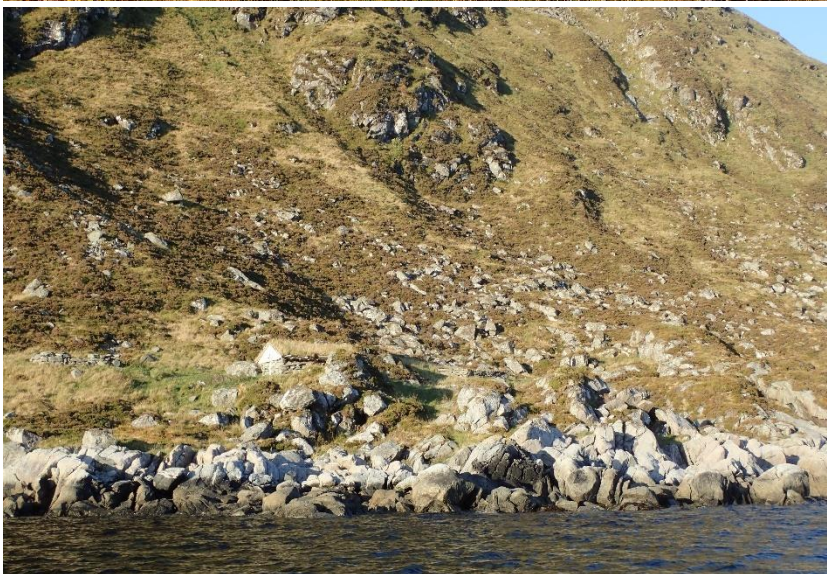
12 Nerlandsøya:
Myraneset øst, en mindre naturbeitemark nedenfor veien ved Nerland.

13 Nerlandsøya:
Mulevika, en av de mest artsrike naturbeitemarkene på kysten av Møre og Romsdal. Her er det innslag av kalkrike skjellsandenger.

14 Skorpa sør er en kystlynghei med innslag av naturbeitemark som ligger sørvest for gårdene ned mot havet i sør/sørvestre del av øya.

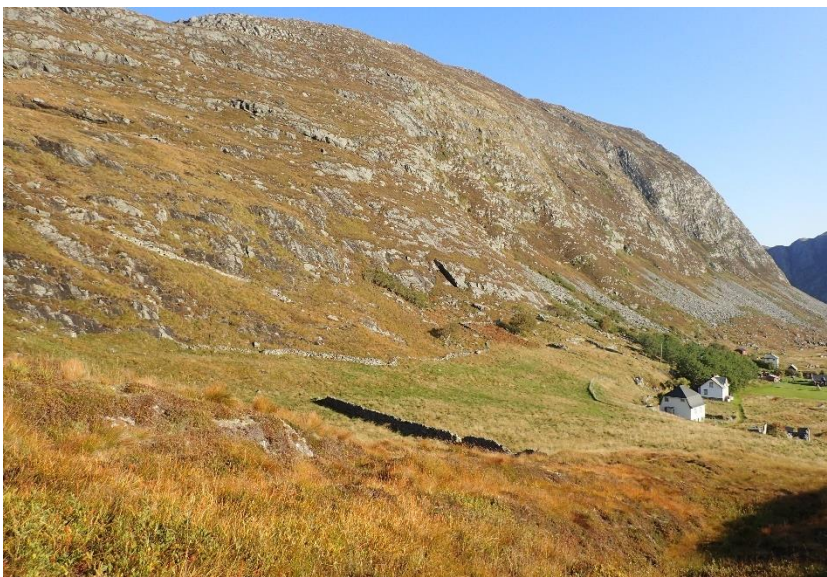
15 Skorpa. Beitemark og lynghei i Skorpesundet med restaurert sommerfjøs. Området ble mye benyttet til Shetlandsfarten under 2. verdenskrig.

15 Skorpa. Kystgeit på Skorpa. Disse dyrene har vært her lenge og er en av de få gjenlevende bestandene av denne rasen. Bestanden har derfor en stor genetisk verdi. Gjengitt med tillatelse fra Skorpen (2011).

15 Skorpa. Kystlynghei med purpurlyng på Skorpa.

15 Skorpa. Sørsida av Skorpa med gårdene, noen lave hasselkratt og ospeholt, samt en stor kystlynghei som dekker det meste av øya.

15 Skorpa. Utsida (vestsida) av Skorpa har blanding av kystlynghei og naturbeitemark. Kystgeit går over hele øya hele året.

16 Sandsøya:
Vorakletten ligger sørøst
på Sandsøya og er en
kystlynghei i
gjengroing, men
foreløpig relativt åpen
og trefattig.

17 På østsida av
Sandsøya ligger i
Breivika en
naturbeitemark som på
90-tallet hadde mange
rødlistede
beitemarkssopp, men her
gror det nå igjen.

18 Sandsøya: Holstøa-
Tangane ligger nord for
Våge, en naturbeitemark
i noe gjengroing, hvor
det ble sett kystgeit.

19 Sandsøya:
Hellandsfjellet øst, en
naturbeitemark som er
noe beitet av sau.

20 Naturbeitemarker ved
Helland nordvest på
Sandsøya.

21 Kystlyngheier med
purpurlyng ved
Hellandsfjellet nordvest
på Sandsøya.

22 Sandsøya:
Dollsteinen øst er en mindre naturbeitemark i nordhellinga fra skaret ved Dollsteinen.

23 Sandsøya:
Dollsteinen nord er ei kystlynghei på nordsida av Dollsteinen.

24 Kvamsøya:
Ristesundet-Kletten har naturbeitemarker i noe gjengroing, her fra østre deler som beites litt av storfe.

25 Giske: Alnesfjellet. Ved Alnesvatnet på Godøya er det større arealer med kystlynghei, og litt myr. Her ble det tidligere tatt torv til brensel.

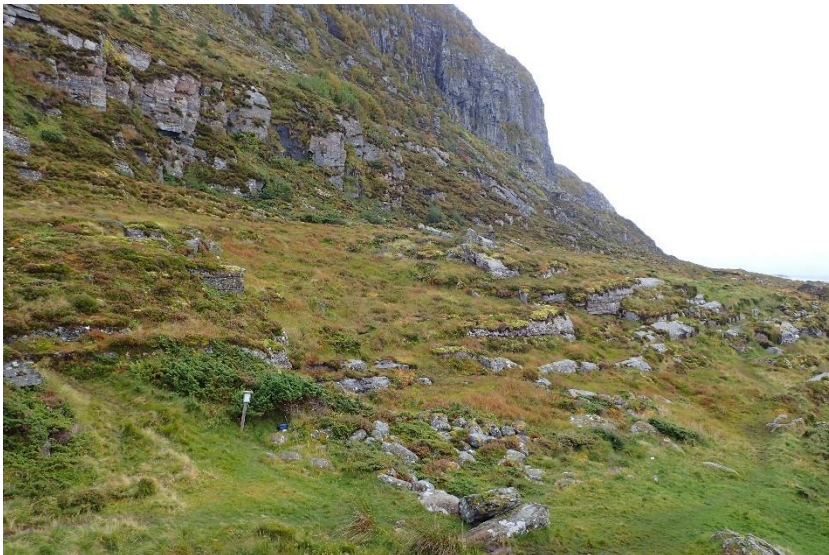
26 Giske: Alneslia. Ovenfor Alnesgårdene var det tidligere en grasdominert naturbeitemark, men pga. lavt beitetrykk har den gått over til kystlynghei i kantene (her er vestkanten). Det er ønskelig å få tilbake disse naturbeitemarkene slik de var for noen tiår siden, før gjengroinga skjød fart.

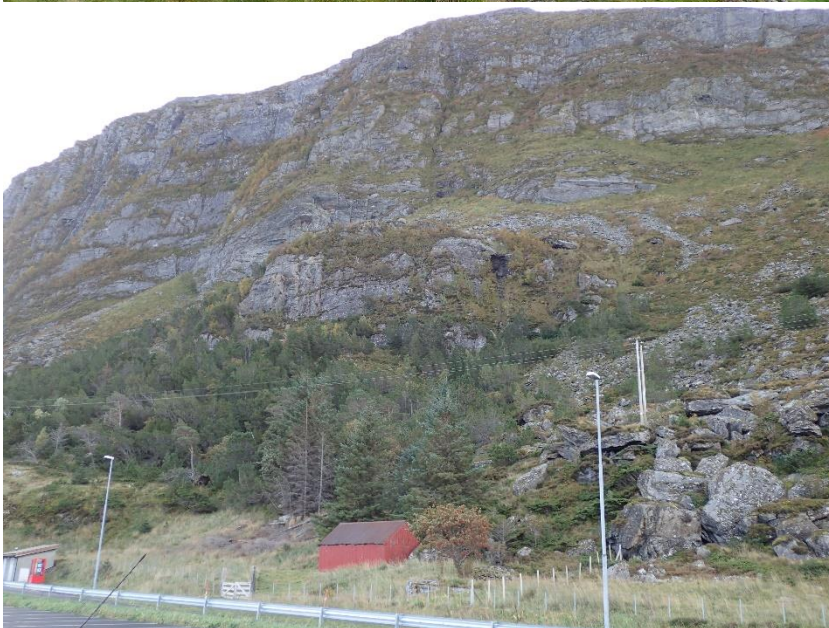
26 Giske: Alneslia. Øst for Alnes mot tunnellinnslaget er det også gjengroende naturbeitemark i blanding med ekspanderende kystlynghei.

27 Giske: Alneslia sørvest. Her er lokalitet 26 Alneslia nederst og lokalitet 27 Alneslia sørvest som utgjøres av bratte berg øverst mot horisonten. Dette er naturtypen oseanisk berg med forskjellige oseaniske (kystbundne) arter av moser og lav.

28 Godøya: under Lesten. På nordvestsida av Godøya er det kystlynghei (lokalitet 25), og dessuten oseanisk berg i bakgrunnen under Lesten (lokalitet 28).

29 Godøya: øst for Alnes er en lokalitet med oseanisk berg og mange kystbundne arter av moser mm.

KILDER

Skriftlige kilder

- Aksdal, S., 1994. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125 s.
- Artsdatabanken 2018. Rødlistebasen. <http://www.artsportalen.artsdatabanken.no/> Sitert 03.04.2018.
- Artsdatabanken & GBIF 2018. Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/> Sitert 03.04.2017.
- Betten, O. & Eriksen, J.M. 2013. Forvaltingsplan for Runde fuglefredingsområde og Goksøymyrane naturreservat. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2013: 04.
- Dahl, O., 1895. Plantegeografiske undersøkelser i ydre Søndmøre 1894. Christiania Vidensk. Selsk. Forh. 1894 No. 11: 3-44.
- Folden, Ø., Lien Langmo S. H., Olsen, O. & Oldervik, F. G. 2016a. Naturtypeskildring og skjøtselsplan for Storevarden i Herøy kommune, Møre og Romsdal fylke. Bioreg AS rapport 2017: 20.
- Folden, Ø., Olsen, O., Lien Langmo, S. H. & Oldervik, F. G. 2016b. Naturtypeskildring og skjøtselsplan for Barmen (gnr 7 og 8) i Herøy kommune, Møre og Romsdal fylke. Bioreg AS rapport 2017: 21.
- Folden, Ø., Olsen, O., Lien Langmo, S. H. & Oldervik, F. G. 2017. Skjøtselsplan og naturtypeskildringar for tre kystlyngheilokalitetar på Riste (62/1) i Sande kommune, Møre og Romsdal fylke. Bioreg AS rapport 2017: 18.
- Folkestad, A.O. 2007. Kystgeita – ein husdyrvariant og eit husdyrbruk på kanten av å bli borte. Upublisert rapport.
- Fremstad, E., Aarrestad, P. A. & Skogen, A., 1991. Kystlynghei på Vestlandet og i Trøndelag. Naturtype og vegetasjon i fare. NINA utredning 029. 172 s.
- Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. & Larsen, L.-K. (red.) 2012. Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012. Artsdatabanken, Trondheim.
- Goksøyr, H. 1938. Das Pflanzenleben auf Rundøy, Sunnmøre, in Norwegen. Det norske vidensk. akad. Oslo. 144 pp.
- Grøtta, M. 2018. Skjøtselsplan for Alneslia, naturbeitemark i Giske kommune, Møre og Romsdal fylke. Landbruk Nordvest SA, 23 s.
- Grytten, H. & Dybvik, P. 1993. Øyde øyar og tause tun. Utgitt av Sparebanken Møre.
- Hatten, L., Katerås, F. Mogstad, D.K., Hoel, R., Løvdaal J., Askhaven, C., Stuberg, K. & Solli, P.G. 2017. Utvalgte kulturlandskap i jordbruket – nye områder 2017-2020. Tilråding til Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet fra Miljødirektoratet¹, Riksantikvaren² og Landbruksdirektoratet. Rapport, 40 s.
- Henriksen, S. & Hilmo, O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge. 193 s.
- Holtan, D. 2004. Kartlegging av naturtypar i Giske kommune. Rapport av Dag Holtan. 69 s.
- Holtan, D. 2010. Supplerande kartlegging av naturtypar i Sande kommune 2009. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. Rapport nr 4 - 2010. 81 s
- Holtan, D. 2011a. Supplerande kartlegging av naturtypar i Herøy kommune i 2010. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport nr. 2 - 2011.
- Holtan, D. 2011b. Skjøtselsplan for Rinden kystlynghei, Sande. 13 s.
- Holtan, D. 2011c. Skjøtselsplan for Hornet kystlynghei, Sande. 15 s.
- Holtan, D. 2013. Supplerande kartlegging av naturtypar i Giske kommune i 2012. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, rapport nr. 2 – 2013. 75 s.
- Jordal, J.B. 2002. Skjøtselsplan for Mulevika, Herøy. Notat, 5 s.
- Jordal, J.B. 2017. Tilstandsvurdering av noen helhetlige kulturlandskap på Sunnmørskysten i 2017. Rapport J.B. Jordal nr. 5 - 2017.

- Jordal, J. B. & Grimstad, K. J. 2001. Kartlegging av biologisk mangfold i Herøy kommune, Møre og Romsdal. Herøy kommune, rapport, 123 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1993. Soppfloraen i en del naturbeitemarker og naturenger i Møre og Romsdal og Trøndelag. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 9-1993. 76 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1995. Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1994. Beitemarkssopp og planter i naturenger og naturbeitemarker. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport 2-1995. 95 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1997. Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1995-1996. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 97. 178 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G. 1998. Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1997-98. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 2 - 98. 117 s.
- Kaland, P.E. & Kvamme, M. 2013. Kystlyngheiene i Norge – kunnskapsstatus og beskrivelse av 23 referanseområder. Miljødirektoratet Rapport M23-2013. 103 s.
- Lid, J. & Lid, D.T. 2005. Norsk flora. 7. utgåve ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo. 1230 s.
- Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.
- Miljødirektoratet 2015. Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i Ferskvann. Utkast til faktaark 2015 – Kulturmark. Versjon 7. august 2015.
- Miljødirektoratet 2017. Naturbase. <http://kart.naturbase.no/> Sært 01.11.2017.
- Moen, A. 1984. Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Kongelig norske videnskabs selskap. Mus. Rapp. Bot ser., 1984-5. 86 s.
- Moen, A. 1998. Vegetasjon. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.
- Myklebust, O. 1997. Sandesoga. Band 3. Sande sogeboknemnd.
- Pareliusson, I., 1997. The seminatural grasslands in 1928 and 1994 on the island of Runde, western Norway. Hovudfagsoppgåve (cand. scient.) ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet i Trondheim, botanisk institutt. 64 s.
- Runde, H.J. 2017. Runde fyr – «de søfarende til hjelp og Tieneste» i 250 år. Selja forlag.
- Skoglund, S.E.B. 2011. Vegetasjonsendringer i myr og lynghei på Runde i perioden 1928 til 2010. Masteroppgave, Universitetet i Bergen.
- Skorpen, L. 2011. Bildebok frå Skorpa. 66 s.
- Sunnmøre forsøksring 2014. Skjøtselsplan for beiteareal på Alnes, Giske kommune. 6 s.
- Thorvaldsen, P. 2013a. Skjøtselsplan for kystlynghei på Hornet, Sande kommune, Møre og Romsdal. Bioforsk Vest Fureneset.
- Thorvaldsen, P. 2013b. Skjøtselsplan for kystlynghei på Rinden, Sande kommune, Møre og Romsdal. Bioforsk Vest Fureneset.
- Vidnes, M. & Grimstad, G. 2006. Biologisk mangfold i Sande kommune, Møre og Romsdal. kartlegging av viktige naturtypar og viktige viltområde. Offentleg del. Sande kommune, rapport. 90 s.

Personkilder

Alv Ottar Folkestad
Egil Kvalsund
Kleofas Kvalsvik †
Geir Moen
Kristin Myrene

Linda Alnes Optun
Leif Skorpen
Kristin Wadsten
John-Ole Aarsæther